

TRES TRACTATUS
DE
METALLORUM TRANS-
MUTATIONE.

*Quid singulis contineatur, sequens pa-
gina indicat.*

INCOGNITO AUCTORE.

Adjuncta est Appendix Medicamen-
torum Antipodagricorum & Calculi-
fragi.

*Quae omnia ad bonum publicum promovendum
nunc primum in lucem edi curavit*

MARTINUS BIRRIUS,
Philosophiae & Medicinae Doctor,
Practicus Amstelodamensis,

Apud quem Medicamenta ista reperiuntur.

apud JOHANNEM JANSSONIUM
à WAESBERGE, & Viduam ELIZEI
WEYERSTRAET. MDCCCLXIX.

ELENCHUS eorum, quæ tribus
Tractatibus Chymicis con-
tinentur.

PRIMUS est de Metallorum Meta-
morphosi.

SECUNDUS inscribitur Brevis ma-
nuduatio ad Rubinum cœlestem.

TERTIUS inscribitur Fons Chymicæ
• Veritatis.

C A N D I D O
Et V E R I T A T I S

Philosophicæ Cupido Lectori.

 Uctor novi luminis Chymici, per Anagramma, DIVI LESCHI GENUS AMO, nominatus MICHAEL SENDIVOGIUS in præfatione rectissimè scribit, multos adulterinos libros, falsaque Alchymitarum recepta, Impostorum fraude & avaritia composita, in quibus ne scintilla quidem veritatis elucet, inter naturalium occultarumque artium indagatores versari, quibus quamplurimi decepti sunt, & adhuc decipiuntur. Eodem vero loco ostendit, Artem esse sanctam & verissimam, hujusque veritatis testes posse adduci gravissimos: & ideo tractatu duodecimo ejusdem libri hæc ejus leguntur verba. De veritate artis si quis dubitat, legat copiosa Philosophorum antiquissimorum ratione & experientia verificata scripta: quibus ut fide dignis, in sua arte fides non est deroganda: qui vero illis fidem non adhibet, contra eum principia

negantem non esse disputandum novimus. Quam enim prerogativam in mundo res omnes haberent præ metallis? Cur hæc sola per denegationem seminis immerito à summi Creatoris universali multiplicationis benedictione excludemus, quam sacræ literæ affirmant, omnibus rebus creatis statim à condito mundo inditam & impertitam fuisse? Absurdissimum foret, inquit Philosophus, suspicari, antiquos illos venerandæ auctoritatis Sapientes aliquid falsitatis memoriæ commendasse, qui summam operam veritati inquirendæ semper accommodarunt, licet ad fidei salutem feræ fundamentum, summumque divinæ essentia fastigium non ascenderint? Sane admirabili Dei providentia ante compluria secula hæc ars fuit inventa; progressu vero temporis involucris & obscuritatibus involuta, ut, quamvis verissima, tamen in contemptum venerit, & à multis etiam eruditis & doctrinæ titulo præcellentibus, tanquam vana, & otiosorum hominum commentū, reprehensa fuerit. Certe meminisse eos oportebat, quantum sit illud, quod nescimus, & cumulum earum re-

rum, quas non ignoramus, esse minimum eorum, quæ ignoramus. Adeo infinitum est illud, quod potens Natura opulentissimo suo sinu absconditum tenet. Homini vero eam scrutari licet, & in penetrabilia illius altius descendere. Hoc enim sine creatus est, & lumine mentis (quo a ceteris animalibus differt) illustratus, ut creatorem suum agnosceret, & ex mirabilibus naturæ operibus adorandum opificem humillimo cultu veneraretur. Hermes Trismegistus, cum à Pimandro interrogaretur, quidnam potissimum audire & discere vellet, respondit, *Cupio Deum rerumque causas discere*. Hinc omnivò generosis mentibus sciendi cupiditas innata fuit, ut summa eis sit consolatio, spatium in campo contemplationis altissimarum rerum. Quæ cupiditas cum à fonte æternitatis originem ducat, semper suum p̄ incipium respicit, & cum in rebus caducis ac transitoriis requiem non inveniat, ad magis sublimia ac digniora ingenium applicat. Hac cupiditate impulsivē tusti sapientes non acquieverunt in contemplatione siderum orbiumque cælestium, atque aliarum rerum physicarum,

quæ in hoc sublunari orbe continentur, caduca ac corruptioni obnoxia. Verum longe profundius abditissima naturæ secreta perscrutantes gemmam repererunt pretiosissimã, quæ longissimo intervallo omnia ex Elementis corruptibilibus nata ac producta post se relinquat : quæ merito ab omnibus sapientibus pro miraculo naturæ habita, & arcanum Philosophorum, naturæ miraculum, appellata fuit. Quod arcanum non tantum in curandis morbis mirabiliter operatur, verum etiam cuncta metallorum ægra corpora à lepra, immunditie, & corruptione purgat & emendat, eaque ad integram & perfectam auri & argenti formã reducit. Profecto nulla major felicitas homini in hoc mundo corruptibili contingere potest, quam si liceat ex visibilibus creatis absconditas & invisibiles Dei operationes conspicere, & profundissima naturæ mysteria oculis intueri. Quapropter antiqui sapientes hoc arcanum pro summo thesauro habuerunt, nec ullas divitias hujus mundi tanti æstimarunt.

Hæc omnia novo hoc libello, qui nunc in lucem emittitur, uberius tractantur :

tur; cuius auctor licet fit anonymus atque incognitus, apparet tamen, cum fuisse pereruditum, & rursusque naturalium maxime peritum. Exponit non solum artis veritatem & excellentiam, sed etiam objectionibus malevolorum & argumentis contrariis accurate respondet, adeo ut in hac arte vix alius liber inveniatur pulchrior & lucidior, quam iste. Cum enim totum huius artis magisterium in duobus potissimum consistat, in veræ materiæ cognitione, & debita eius materiæ præparatione, utrumque ita pertractavit, ut ingenuo & naturalis scientiæ indagatori abunde satisficiat. Quam ob causam cum inciderit hic libellus in manus eorum, qui hanc artem prorsus divinam & naturalissimam suo pretio aestimant, dignum cum iudicaverunt, ut in lucem produceretur, non alio fine, quam ut opera Dei prorsus admiranda ex lectione ejus magis innotescerent, & calumniis huic arti adversantium, ac fraudibus Fumivendulorum obviam iretur.

Exhibetur quoque Appendix medicamentorum, quorum usus per experientiam sæpe deprehensus fuit admodum sa-

*

†

lu-

lubris, adeo ut illi qui juxta ordinem præ-
scriptum illis usi sunt, à polagra, calculo
& nephritide sint curati, ut testantur
literæ ac publica instrumenta, quæ pro
confirmanda veritate possunt produci.
Firmissime autem credite, quotquot his
remediis uti desideratis, illa non esse com-
posita ex Ingredientibus Chymicis, à qui-
bus inmodum aliquod vel pericu-
lum sit expectandum. Serio namque af-
firmamus, esse lenissima & sic temperata,
ut ne quidem infantes vel alias debiles in-
de possint lædi vel infirmari.

TESTI-

TESTIMONIA QUORUNDAM

Præstantium virorum, qui de hac arte transmutatoria iudicia sua publice ediderunt.

DANIEL SENNERTUS,

Medicinæ Professor celeberrimus. lib. 5.

Naturalis scientiæ cap. 1.

Hoc loco prætereunda non est controversia de metallorum transmutatione. E qua ut nos breviter expediamus, cum, ut Aristoteles recte censet, infirmitas quadam mentis sit, quarere rationes & dimittere sensus. Notissimum autem est, in Hungaria ad oppidum Smolnitium in monte Carpatho fontem esse, in quem ferrum coniectum in optima nota cuprum vertitur. Idem fit hodie Goslaria. Neque hoc tantum aqua naturales faciunt, sed & arte idem fieri potest. Etenim si ferrum in aquam vitriolatam coniectur, pulvis ei adhærescit rubeus, qui igne fusus cuprum evadit. Ita Mercurius in plumbum non magno labore vertitur. Metalla etiam reliqua in aurum mutari posse, nostro seculo sapius probatum est. Et quid ille Alexander Sedonius Scotus Colonia, Basilea, & aliis in locis præstiterit, notissimum est. Quæ de re videantur historia transmutationis metallicæ ab Ewaldode Hogelande descriptæ, & scriptæ Andrea Libavii, quæ pro defensione artis illius transmutatoria edidit. Cum ergo de experientia satis constet, non est, ut prolixè hac de re disputemus. Breviter hoc

monemus, metallorum transmutationem non esse simpliciter naturalem, nisi quatenus res naturales ad certam actionem obeundam applicat: neque ex aliis principis quam mere naturalibus ars procedit, sed ea, quae natura generavit, certo modo miscet.

CORNELIUS MARTINUS
ANTVERPIANUS,

*Philosophiae in Academia Julia quondam
Professor, in Analyti Logica. cap. IIX.*

Cum quaereretur, an humana scientia sive industria contingere posset, ut reliqua imperfectiora, sicut vocantur, metalla in aurum & argentum transmutarentur, Deum immortalem, quanta contentione, quantisque animorum collisionibus res illa acta est; ubi multi eorum, qui ipsi antea arti, sive illa opinio esse iubeatur aut putetur, adhaeserant, tempus verum opera sumptuque perdiderant, postea in ipsam versi, dolorem suum stilo ulsi sunt. Ego de artis veritate aut falsitate nihil apud vos commentabor, neque eam asserere volo: nec tamen tot tamque praestantium virorum, inter quos sunt doctissimi Philosophi, Juris consulti, Medici, etiam Theologi, nec non viri Principes, qui libris editis sancte affirmant, se oculis suis vidisse & manibus non tantum palpasse, sed & confecisse transmutationem unius metalli in aliud, ego fidem derogare debeo: mihi enim hoc impudentis esse videtur, non philosophia studiosi.

CON-

CONRADUS HORNEIUS

In Academia eadem Professor, in Compendio Naturalis Philosophiæ disput. x. Thes. 26.

Nihil certius est, quam arte factum esse non semel, sed aliquoties ex aliis metallis aurum verum, quod quacunque ratione experirentur ii, qui artis experiendorum metallorum gnari sunt, ne hulum quidem differre à nativo auro deprehenderent. Ratione autem id confirmatur. Si, ut jam jam ostensum, natura transmutare metalla potest, potest etiam hoc ars, applicando scilicet sibi inter se naturalia agentia & patientia. Nihil hoc absurdum est, nec impossibile: Potest igitur fieri.

MARCELLUS PALINGENIUS

Stellatus, in tractatu de hominis Vita, studio, ac moribus optime instituendis, libro x.

TUM mentis divinæ homines oracula cæca
Volventes animo ancipiti, vix tempore
longo

Experti multa, & non parvis sumptibus, illam
Invenerunt artem, qua non ars dignior ulla est,
Fingendi Lapidem æthereum: quem scire pro-
phanis

Haud quaquam licet, & frustra plebs improba
quærit.

Quem qui habet, ille potest ubi vult habitare de-
center,

Nec fortunæ iram metuit, nec brachia furum.

Sed paucos tanto dignantur munere Divi.

APPEN-

A P P E N D I X

M E D I C A M E N T O R U M

Antipodagricorum & Calculifragi.

Medicamenti Antipodagrici usus in tribus principalioribus consistit: quorum primum est purgans, secundum diureticum, tertium sudoriferum. His accedunt duo minus principalia, non semper sed aliquando necessaria, alterum laxans, alterum corroborans.

A medicamento purgante fit initium, assumendum horis matutinis, per se vel cum vino. Dosis ejus pro ætate & temperamento ægri augmentatur vel diminuitur. Ordinaria dosis sit dimidia uncia. Pro junioribus, qui minores sunt decem annis, drachmæ adhibentur duæ. Adultiores vero & qui sunt satis robusti, sumant drachmas quatuor, imo etiam quinque vel sex. Post sumptionem medicamenti bibat unum atque alterum Cochleare vini calefacti Rhenani vel Gallici. Infantibus vero præbeatur cerevisia. Necessum tamen est, ut illo die se domi contineat, & post quamlibet sedem utatur iusculo vervecino, vel vitulino, vel gallinaceo, usque dum operatio sit peracta: tunc, nempe post operationem peractam, utatur cibo bonæ nutritionis.

Sequitur diureticum, quod non statim sequenti die post purgationem sumendum est, sed secundo

se cundo demum die, & duobus sequentibus : Et sic tribus diebus continuis. Ordinaria dosis constet singulis vicibus drachmis tribus vel quatuor, quæ sumantur per se, vel cum vino calido aut frigido. Si interea dolores sentiuntur, vel minus commode urinam potest reddere, sumat hydro-mel ad uncias quatuor vel amplius, idque tamdiu repetatur, donec cessat gravamen. Sin autem nullum sentit incommodum, utatur tantum cerevisia tenui. Hic observandum, si alvus non crit laxa, utatur laxante ordinario superius posito ad unciam unam, vel alio remedio laxante, prout lubet.

Addemus usum tertii principalis medicamenti, quod nominamus Sudoriferum. Hoc utimur non tantum ad sedandos dolores podagricos, sed etiam conducit leniendis doloribus quibuscumque, sive in capite vel dentibus, vel qua alia parte corporis existant. Adhibetur hoc remedium horis vespertinis, duabus nempe horis post cœnam elapsis, tribus vel quatuor cochlearibus vino calido immixtis. Post sumptionem patiens tegumentis bene operiatur ad sudorem emittendum. In quo sudore patiens continuet aliquot horis non minus quam sex, imo si natura perferre potest, sudor continuetur ad horas duodecim. Interca sumat vinum cum saccharo, quod semper stet paratum ad lectum, ut utatur cochleatim, si forte per sudorem debilis fiat. Sudore finito abstergatur linteis calefactis & utatur vino calido per saccharum dulcificato

cum pane tosto, bibatque quantum patiens perferre potest. Illo die non egrediatur, & cubiculum teneatur clausum, ad excludendum aërem. Interim sumat cibum bene nutrientem, bibatque cereuisiam vel vinum non nimis asperum. Sexto die utatur corroborante supra posito ab unciiis duabus ad quatuor mane ac vesperi. Si vero patiens satis validum se deprehendit, non indiget corroborante, idcoque ejus usus intermitti potest.

Sequitur usus medicamenti calculifragi. Sumatur singulis diebus mane ac vesperi uncia una infusa tribus cochlearibus vini, à senioribus. Juniores vero capiant drachmam dimidiam cum hydromel. Interea curet ægrotus, ut semper habeat laxam alvum, & continuet hunc usum, usque dum dolor cesset. Tunc per aliquod tempus hoc medicamento potest abstinere, donec recurrat dolor; quo deprehenso iteretur medicina eodem modo.

Hic subjungenda est admonitio. Ne Podagricus, qui vult hac medicina uti, alio morbo laboret, quam Calculo & Nephritide; nec podagra sit nimis inererata, vel patiens omnino contractus. Nam si nodi sunt magni, vel patiens contractus, ad curandum eum plus temporis requiretur.

Dum adhibetur medicamentum podagricum, si nephritide vel calculo simul laborat, alternis diebus potest uti medicamento Calculi-

culifrago, cum tribus cochlearibus vini Rhe-
nani.

*Si forte, quoad usum, aliquid desideretur, com-
municabitur, cum quis medicamenta petit. Se-
quentur etiam alia adhuc medicamenta singu-
laria, diversis morbis vel accidentibus ma-
gno cum fructu agrorum, Deo benedicente,
adhibenda.*

DE METALLORUM
METAMORPHOSI
PRÆFATIO.

C A P. I.

De Jure Artis, ejus Cultoribus, veroque Artium perquirendi modo.

 Uandoquidem omnes cujusque generis & fortunæ homines, aliquam sibi proponunt, suarum, in rebus indagandis, horarum impensarum metam, ut nimirum ejus, in qua versantur, artis peritiam assequantur, omnesque suos intendunt nervos, ut ad ejus summum colliment.

Attamen paucos admodum hæc fortuna beat, nam licet multi Architecturam anhelant, at perpauci reperiuntur Archimedes. Plurimi, ut ut se Medicinæ addicant, non plures tamen Paracelsi, pauci Helmontii ingenio præditi, imo si vel in arte sua mediocritatem possint attingere, haud oleum, aut operam perdidisse opinabuntur. Hinc factum, quod incassum se studuisse nullus existimet, quamvis non omnis Geometra Archimedi, aut Poëta Homero, aut Rhetor Ciceroni æquiparetur. Possunt quippe & inferioris

ferioris fortis Rhetores Reipublicæ (pro largito sibi Talento) prodesse. Possunt, inquam, quilibet homines, licet ejus, in qua versati sunt, artis imperitiores, utiles censerent in illa (ubi vivunt) Republica.

Quotquot autem Metallorum Metamorphosi sese addicunt, rem maxime utilem non inutiliter saltem, & etiam insipienter anhelare videntur. Apex puta hujus artis est ipsum Artificium, quod qui assecutus est, fastigium acquisivit, qui vero huc non appulerit, nihil proficui reportabit. Nihil enim præter dispendium, & nummorum, & temporis à semidocta Alchemiæ scientia. insuper & irrisui Mysochemicis exponet sese & opprobrio. Artis tamen objectum nobile adeo existit, quod infinitas possessori polliceatur opes, sanitatem insuper perfectissimam. Hinc factum, quod nullus fere idiota sit, qui postquam, vel minimum de arte audiverit, ad ejus disquisitionem se protinus non applicet, & Chemistæ actutum nomen induat. Mox, quamprimum ex receptorum aliquorum lectione, spem aliquam conceperit, protinus Philosophi Titulum vindicat. Ne verò Stolidam Philosophiam colere videatur, unusquisque pro ingenii sui felicitate, subtilitates excogitat, & pro nummorum copia furnos construit, vitra sibi comparat, opusque mirâ cum solennitate aggreditur. Ita decoquit, quousque fera tandem parsimonia sit in Fundo, & parca admodum, si ulla, suppellex sit
refi-

residua. Ni autem insanæ temeritatis interea arguatur, de Materia prima Metallica, Elementorum rotatione, matrimonio Gabritii cum Bega novit differere, idque sub idiomate vulgò ignoto, Philosophos citabit, & ad placitum exponet, seque spe sortis futuræ non parum solabitur. Interea verò labores sustinet, vel usque ad consumptionem, in hac Philosophia, tam virium, quam nummorum, usque quo illam quam in Metallis quærebat Metamorphosin, in seipsum miserè fuerit expertus.

Quod cum observarent Mysiochemici captiosissimi, eundemque plurimos eventum manere conspexerint, artem protinus ut fabulosam rident, & in ludibrio habent. Isti verò, qui sese suâ temeritate deceperunt, alios in eandem dispendii semitam illicere satagunt, commentisque suis, fictisque receptis chartam commaculant, ut peritiam saltem aliquam cum pecuniæ jacturâ lucrati videantur. Quibus Sophisticationibus impletus adeò Mundus conspicitur, quod nullus ferè Tyro Artis Studiosus, qui non his seducatur, nullus scientiæ contemptor, qui non amplam hinc ogganiendi occasionem captitare possit. Ita tam ars ipsa, quam Cultores ejus ingenui, indignè patiuntur ob Nebulonum quorundam pravitatem, qui licet in Arte sint ligno stupidiores, ita tamen scribunt, ac si verè essent adepti, suasque liberè imposturas promulgant, in tantum quod primus inextricabilis Tyroni Chémico

Labyrinthus sit inter libros discerne re veros & falsos ; ex quò deceptores Sophistæ , non specioſum minus ædificium , quam veri Artiftæ conſtruant , imo ut plurimum majora pollicentur. De his Bernardus Trevicenſis (vir hujus , in hoc genere non inexpertus impoſturæ) ſic ſcribit. *Niſi* (inquit) *ut peſtem, hoſce evitaveris, nihil unquam boni deguſtabis in hac arte.* Hunc proinde tractatum deſcripſi , ut cœcos in hac ſcientia plenius inſtituerem , ne per devia errantes miſerè vagentur. Et primò quidem à calumniis Artem vindicare decrevi. Qualificationes deinde eorum , qui huic incumbunt , ſubnectere viſum eſt ; verum ultimò inquirendi modum deſcribam. Quibus præmii loco præmiſſis ad artem ipſam dilucidandam me poſtea accingam.

Non etenim , quia plurimi reperiuntur Alchemiam tractantes deceptores Sophiſtæ , hæc proinde aut falſitatis aut ineptiæ arguetur. Perpendenda ſiquidem eſt rerum poſſibilitas , per quam , ſi poſſit improbari artis veritas , cadat , ſi minus , illam obtrectare non fatuum ſolummodo , at etiam Philoſopho indignum judicandum eſt. Hominum puta improbitas , qui temerè artem tractant , nihil ad hanc deſtruendam facit. Eſt puta Lux naturæ clarior , quam ut ab hiſce Tenebrionibus obſcuretur. Filios proinde Doctrinæ inſtituam , ne ab erroribus ſeducantur : hiſque Sole evidentus apparebit , quod realis , poſſibilis , & vera ſit Metallorum tranſmutatio , ab imperfectio-

fectionis statu ad perfectum, idque per Naturæ Artisque cooperationem. Nulla siquidem materialis, sive essentialis conspicitur inter Metalla perfecta & imperfecta differentia, sed accidentalis solummodo, quæ in maturitatis disproportionem consistit. Hæc (sola) major minorve Metalla per suas species diversificat, nisi quod superfluitates quædam superadventitiæ, inter metalla distinctæ appareant, quæ quidem feces, nullam cum Materia habent correspondentiam, sed huic prorsus irreptitio more surrogata, ob digestionis defectum non expurgatæ, cum indigesto puro commistæ manserunt. Hinc formarum metallicarum discretio. Verum si quando per digestionis completam perfectionem, superflua hæc rejecta fuerint, jam non amplius imperfectum at perfectum potius Metallum cernitur: hinc ex Plumbi minerâ, per conveniens temporis spatium, absque molestiâ dimissâ, argentum reperiunt esse copiosum, fossiores testantur. Pariformaliter, & si extra terræ venas hoc idem per Triumphantem artem possit præstari, nihil est in natura impedimenti, quo minus idem consequatur effectum. Hujus autem certitudo hinc patet, (nimirum quod ex eadem materia cuncta oriuntur Metalla) ex quo ☿ qui in terræ venis generatur, universalis sit procreatrix materialis omnium istorum, quæ metallicâ specie induuntur, quod per hoc probari non erit difficile, quoniam ☿ hisce omnibus accommodatur, & per

artem conjungi possit, istud autem præstare penitus foret impossibile, nisi unius omnia materiæ participarent. Mercurius siquidem est aqua, talis tamen, quæ nulli porfus rei, quæ non est identitatis suæ naturæ, commiscetur. Cum igitur omnia metalla humectando combibat, sequetur, omnia illa cum hoc retinere materiæ correspondentiam. Addo, quod per Artem Naturæ administrantem, Mercurius ita possit cum Metallis omnibus successivè concoqui, ut omnium istorum veram crasin verasque proprietates, unus idemque, sub eodem colore, fluxusque formâ, subalternatim referat, exeratque. Quod in Arte foret impossibile, nisi possibilitatem hujus, per Materiæ correspondentiam Natura suppeditaret.

Alia porrò non desunt Argumenta, ad hoc idem probandum.

Et primò sanè non leve hoc est, quod in ☿ currentem cuncta Metalla possint reduci, prout & Mineralia, quæ ex principiis constant Metallis. Insuper & Mercurii hi Metallici sic possint transmutari, quod Saturninus fiat Martialis (suis interea viribus neglectis) per essentiæ tantummodo Martialis in eodem per Artificium sagax, decoctionem: Martialis porrò idem fiet Veneris per Veneris fermentum; idem quoque Lunaris, Jovialis, aut etiam Solaris, per horum fermentum, nullâ intereà nec in fluxu, nec in colore alteritate factâ, excepto quod unus ☿ sit
altero

altero purior & defecator. Ex Antimonio quoque S excernitur admirabilis, qui item Mercuriorum Metallicorum Naturam superinduet, per subtilem Naturæ Artisque administrationem. Neque hoc solum, at etiam præterea supra dicti istiusmodi Mercurii corporum tam Metallicorum, quam Mineralium, sic per suam commixtionem Mercurium permutabunt vulgarem, quod iste cum his digestus, easdem cum illis Naturales sibi adsciscit qualitates, ut unum, eundemque cum his faciat Mercurium, juxta speciem corporalis Mercurii (spirituali vinculo) cum eo conjuncti. Unusque & idem individuus successivis operationibus, omnium potest formas induere, unamque eligere novam, priori neglectâ, usque dum per omnium Planetarum Regna percurrerit. Ecquod hoc arguit, quam quod unam cuncta sibi vindicent Materiam, à qua, & ad quam omnia: quodque ad hanc Mercurialem suam Materiam cuncta reducta, pro digestionis varietate ab unius in alterius speciei virtutem possint migrare, unumque per omnia successivè peragrare. Quod argumentum, ut in se verissimum, sic etiam firmissimum huic arti fundamentum, & inviolabile manebit. Contra hæc evidentissima, nescio quid objiciatur, nisi forte nonnulli, quorum ingenii hebetudo ad hæc capeßenda non attingit, sese pluries hæc attentasse conquerantur, (idque juxta Autorum clarissimorum præscriptum) neutquam tamēn

eventum spei suæ respondisse. Quibus respondere licet, quod illorum ignorantia ad artem ad eò nobilem improbandam parum faciat. Ne etenim hoc arti detur vitio, si quid (in Natura per Artem possibile) eorum intellectum fugiat, neque enim minus affectatæ arrogantia quam crassæ ignorantia indicio foret, hujuscemodi objectio, quasi ea sola per Naturæ administrationem cooperante arte forent præstabilia, quæ solerti absque indagine sub ingenii sui capacitatem cadunt. Cæteris ipso facto ab illa exclusis, quasi etiam Intellectus sui, & Naturæ possibilitatis, eadem foret mensura. Quin imò & per experimentalem scientiam affirmativam, negativæ istorum experientia obvenirem. Ipse ego hæc qui scribo, fidus Naturæ testis esse possum, quod supradicta ista omnia de Metallis, Mercuriisque sint absque ulla falsitate vera, & sine fucò certà, meque illa omnia in metallis, & circa metalla, vidisse, cognovisse, expertum esse, & per experientiam vera comprobasse. Eapropter nudis negationibus (quarum basis ignorantia est) contra oculares testes nullatenus contendendum: quorum unum memet profiteor, cui quoque ad stipulantur concorditer omnes veri uno ore Philosophi, quales sunt Albertus, Raymundus, Riplexus, Famellus, Morienus, compluresque alii, quorum nomina tædio esset recensere. Fateor saltem quod non leve sit opus, hoc quod dixi præstare, contra verò, à Philosophis summe occul-

occultatum, & in Natura occultatissimum affirmarem. Proinde clavem artis à Philosophis nobis perhiberi notum facio, quam qui habuerit, claustra omnia referandi potestas ei committitur, dummodo unumquodque suo ordine, verâque methodo tractare didicerit. Non enim perinde est, quodnam primo metallum aut minerale aggre diatur, quave via, quibusve operationibus pergat : in hisce vero cognoscendis sagacitas ingeniosa requiritur, & præter Theoriam practica scientia, aut aliter volens nolens errabit. Possim hic mutationes diversas Metallorum recensere, ut nempe Martis in Venerem per acidum Vitrioli stalagma, ♀ in Saturnum, ♁ in Jovem, ♃ in Lunâ, quas quidem operationes plurimi (ab Artis apice alieni) norunt præstare Chemicis vulgares. Adde, quod paucis (iisque non nisi veris Philosophis) innotescit, substantiam dari mediam inter Mineram & Metallum occultam, nobilem, cujus una extremitas est minera, altera metallum, quarum commistæ virtutes cœlestes, unum aliquod efficiunt anonymum metallum, quum tamen metallum non sit, at Chaos, id est Spiritus, quia totum volatile, unde (licet in se totum sit fugax) omnia Metalla, absque transmuttore Elixire possunt educi, etiam vel ipsum aurum & argentum, item ♀ cujus ego virtutes non facile describam : hujus in omnia metalla transmutationem vidi, feci, novi, & hoc verum esse mecum testantur adepti. Dicam (si concipies) Chalibis a

luminis Autore vocatur, estque operis verum principium, vera clavis (prout tractari possit) abditissima Philosophorum secreta referandi. Quid interea, si Philosophi hæc omnia absconderint, & Parabolicè sub falsi larvâ, verum filiis Artis depinxerunt? An proinde hæc tam Divina scientia vilipendetur? Absit. Patet utique quod in Imperfecti Naturâ nil sit impeditenti, quo minus in perfectum transmutetur, ex quo suapte Physi propensitatem retinent perfectionem induendi, si modo per Agens Homogeneous digestiva vi pollens attentetur. Jam ergo hujus virtutem placet inquirere. Ac primò quidem illud per quod hoc fieri debeat statuemus. Rationes subinde Philosophicas subnectemus. Prius quod attinet, nil aliud esse profiteamur, erimusque professi, quam Aurum in supremum gradum (ad quem per Naturam Artemque deduci possit) digestum, quod tum non simpliciter Aurum, verum quovis Auro vulgari millies perfectius conspicietur. Quod sic exaltatum, metal- la radicitus penetrat, tingit, ac figit. Neque mirum hoc cuique videatur, siquidem in sua corporali existentia dum remanet, ultra quam quod cuiquam qui non viderit credibile est, tincturam suam late potest diffundere. In tantum quod una pari Auri unciâ, sex ferè argenti libras, in suam tincturam, quasi per minima videatur colorare. Exempli gratia. Deauretur Argenti massa (utut permagna) illa postmodum distrahatur in Filum
(licet

(licet crinis magnitudinis æmulum) totum illud quasi Auri purissimi Filum apparebit, decrietque citius filum attenuandi ingenium Artifici, quam auro colorandi vis. Proinde si corporale hoc metallum, terreum, mortuumque hoc tam ineffabile valeat præstare, unde quæso tincturæ inconstantia, nisi quia corpus alterativè corpus nequeat ingredi, non deest proin tinctura quo minus transmutet, at obstat transmutationi tingentis corporalitas. Verum si hoc corporale terreum, fieret Spirituale igneum, immutato suo genere, tum sane radicitus ingrederetur, & quod ad visum fecerat exterius, idem alterativè præstaret interius, etiam & multo plus, in quantum ignis sit multò subtilioris quam terra, proprietatis ac essentiæ. Posito itaque hoc supposito, nimirum terrenum vulgi Aurum posse ita circulari, quousque in igneæ essentiæ Cathedrâ statuatur, facile inde colligetur, hanc essentiam quintam priori ejus substantiæ esse millies perfectiorē, idque ex lege disproportionis in subtilitate inter Elementa quatuor; ideoque latius suam valet diffundere tincturam: habet & hoc insuper, quod Spiritus dum sit, proinde per minima intrinsecè valeat commisceri: quod corpus auri, licet late procul distenderetur, non tamen attingere poterat ob sui corporalitatem. Et si sic intrarit, dubio procul transmutabit: omnis siquidem Physica ingressio per minima est transmutatio passivæ naturæ, nisi identitas naturæ sit inter rem in-

gre-

gredientem ac ingressam, prout aqua aquæ commista. Hoc nos suppositum procemii loco verum asseveramus, suoque loco ejus modum describemus. Hic saltem argumenta aliquot possibilitatem confirmantia inducimus. Inter quæ non levis momenti hoc est, quod semen sit cujusque rei semen habentis perfectio, & quod semen non habet, est de toto imperfectum. Quare prout Poëta cecinit. *In Auro semina sunt auri, licet abstrusa recedant longius*: Est siquidem hoc non modo perfectum, at in suâ specie metallicâ perfectissimum. Si ergo sit in auro semen auri, hoc in aquâ (quæ spiritus est habitaculum) residere sequetur, nam semen est spirituale quoddam speciei conservationis medium. Hinc auri dissolutionis possibilitas, licet agens hoc præstare potens adinvenire, opus sit summè sagacis Philosophi, non mediocri Talento à Deo beati. Porrò si dissolvatur Aurum, ad semen suum educendum, non nisi in aquam sui generis homogeneam hoc faciendum Ratio suadet? Quâ semel dissolutione factâ, corpus suam formam deposuit, nempe terream auri, & aqueam auream aliam superinduit. Omnis insuper motus est ab aliquo ad aliquid, & perfectus unusquisque motus terminus generativi est in eadem specie, unde motus est progressus, quod fiet per varias mutationes homogeneas, rei motæ: quare cum aureitas sit terminus à quo, eadem erit terminus ad quem, sientque intermedii progressus in ho-

mo.

mogeneitate metallicâ, per legis Naturæ necessitatem ; quibus observatis, ad suum finem finis necessitate impellitur effectum, si modo per contrarium operationes non fuerint intermissæ. Quare ab Auro dissoluto, ejusdem dissoluti ad Aureitatem regressum extra controversiam ponimus, & probatum concludimus. Hæc autem aurea forma quam reassumet, nullatenus erit eadem quam deposuit, siquidem â privatione ad habitum impossibilis est regressus. Alia igitur necessario manet huic forma aurea, quæ priori tantò erit nobilior, tantò spiritualior, in quantum ignis est terrâ subtilior, puriorque. Ad Doctrinæ filios dirigendum sat superque scripsi, oblatrent jam tutò Mysochemici Antistites, quæ non norunt, eorum quæ dixi vim nullatenus obtundent, aut veritatem improbabunt, hancque certo certius calumniarum suarum reportabunt mercedem, altam ignorantiam. Artis puta osoribus nihil scribo, cæteris quæ dixi sat abundè sufficiant. Stabilitâ porrò hâc scientia, & vindicata, jam de Cultoribus ejus aliquid dicendum. Siquidem, ut superius dictum est, ex homuncionum nonnullorum nequitia evenit, quod Divina hæc Ars perinde ac ejus Amici, non parum ab obtrectatoribus sint passi. Quum puta stupidi quidam Mechanici, præsumptione cæcâ seducti, harum tractationem aggrediuntur, nummosque suos amittunt, indignabundi statim Chemicam Philosophiam execrantur, ejus Cultoribus maledi-

cunt,

cunt, Autores de illâ scribentes dilacerant conciviciis. Alii licet parum edocti, præposterii homines, Auri siti excæcati, Arti inhiant, & rem absque matura deliberatione aggrediuntur, & errant nihilominus, tamen Artis possibilitatem concipiunt, ac credunt, benè de illa loquuntur, & pudibundi suam in illa fateri ignorantiam, peritiam rudioribus obtendunt, de Arte fortasse scribere pergunt, & tacitâ spe illecti omnia tandem quæ amifere recuperandi, etiamnum adhuc tentabunt, quousque damna multiplicarint, amicos suos futuri boni spe solabuntur, at pauperes dum maneant, & quotidie pauperiores reddantur, obridendi ansam pertinacibus Chemiæ irrisoribus subministrant. Equidem tanta est illorum nequitia, quum ipsi sint seducti, alios falsis suis receptis, mendaciis scriptisque Sophisticis, in idem erroris prædicamentum allicere fatagunt. Tandem quidam Artis ut ut periti, tamen invidiâ ad hoc incitati, scabiose atque deceptorie valdè rem tractant, & sub veræ doctrinæ promissis, miserimis imposturis Tyrones seducunt: sic Geber, Arnoldus, Lullius, cæterique ferè omnes, inter quos haud unus reperitur candidus scriptor, & si ullus obscure, tamen valdè rem tradens reperietur. Hinc inevitabilis Chemiam incepturo Labyrinthus, quod vel immediato Dei digito opus videatur, si quis rectam ingredi semitam expetierit. Hinc item tam odiosum Artis nomen, quod non facile absque maxima irrisio-

ne illi intendatur. Apprime ergo cognitu necessarium existimo, quidnam sit futuro scientiæ filio primo loco curandum, ut auream hanc Artem obtineret, velle hoc potiat, si quidem non pauca aderunt obstacula, quæ retro pellant, nisi adsit firma animi resolutio. Plurima quæ spem atque expectationem deludant, nisi sagax ingenium habuerit.

Primo quidem ut tutus reddatur, ab iis qui inceptum sannis obridebunt, iter secretum esse oportet, ut nulli suus labor innotescat. Quare Antiqui Philosophi Sapientes, non aliter ac verbum in ore hanc scientiam occultare præceperunt. Neque sane inutile videri posset sic adhortari, quando quidem non parvi faciant ad despondentiam in Tyronis animo injiciendam, opprobria ac jurgia hominum, qui ab arte ipsi abhorrentes, ejus cultores etiam summo in contemptu habent. Insuper, eventum si quis spectet, secretâ artis occultatione opus esse apparebit. Si etenim spe suâ quis fuerit frustratus, ecquid obesse poterit taciturnitas, quam aliter exemplo, qui sic frustratur, proponetur. Stolidæ (ut vulgò reputatur) nummorum ac temporis jacturæ. Sin contra hoc Thesauro fuerit potitus, non utile modo, verum & summe necessarium tacuisse reperietur. Tyrannis puta improbisque præda proponitur, si quis palam tanto thesauro fruatur, ac usus fuerit, etiam & nonnulli parum in hac re improvidiores, vitæ salutem periclitati, seram tandem

tandem pœnitentiam miseri egerunt. Constans insuper animi decet esse, si quis in hanc palæstram descenderet sedulus, diligens, doctus, librorum helluo, mentis tranquillæ, non ignavus, aut dcfes, non hoc modo, illud postea vellens, privatus, solus, nisi quod fidelem aliquem habeat socium, unum nec plures, non egenus; licet enim parva quantitas sufficiat, quum Ars semel tentetur, attamen pluries errasse continget, quos reparasse errores opus habet nummis, insuper & ad impensa supplenda victui & amictui necessaria, huic dum Arti incumbat, ne fortè aliud agere cogatur, cum liber animi potius esse teneatur. Quodque maximum est, honestus sit, Deumque timens, & à peccatis abhorrens, precibusque Numina sollicitet, ut cœpta secundet. Taliter qualificatus iter ingrediatur, at sine claro Naturæ lumine errabit. Proinde libros sibi comparet, hominum doctorum & non Sophistarum, his sedulò incumbat, legat, relegat, perlegat, resque secum alte perpendat, caveatque ne cum rem semel conluserit, practicè statim attentet, verùm conclusionem suam sæpius ruminet, examinet, perpendat, cumque Auctorum probatissimorum sententia conferat, tandiu alteretque, quousque unam aliquam elegerit, quæ omnes probationes sustinens perdurabit. Tum tandem praxin incipiat, inplorato Numinus auxilio, experimenta consideret, eorumque successum, quæ prout ratio suaserit, alteret renovetque

vetque toties, quousque signa à Philosophis descripta conspexerit. Erroneisque operationibus prætermiſſis, uni soli vero complemento insistat, nec tamen animum despondeat, licet pluries erret, & tamen à sumptibus permagnis caveat, sic, benedicente Deo, voto tandem potietur. Ego porrò ut talem instruam, sequentem tractatum, verum, planum, perfectum, absque fraude conscripsi. Et tamen omnes Avaros, fraudulentos, ceterosque ejus classis admonitos velim, ut Artem pariter, huncque tractatum missum faciant. Nam

Certum est procul hinc arcere profanum.

C A P. I I.

De origine artis, ejusque Scriptoribus, ejus Fundamento, in quo de principis agitur Metallis, & graduale Metallorum & Mineralium productione.

HERMES cognomine Trismegistus, Artis hujus Pater in Philosophorum scenam introductus est: de quo, quisnam fuerit, variæ perhibentur Autorum opiniones. Non desunt, qui Mosen fuisse illum affirmant, saltem in hoc conveniunt, quod natione fuerit Ægyptius, Philosophus item perspicacissimus. Pater hujus Philosophiæ vocatur, puta qui primus (quorum libri

bri extant) qui hanc tractat Philosophiam. Quidam tamen volunt ab Enoch scientiam hanc derivatam; qui diluvium prævidens, septem liberales scientias (inter quas Chemia) tabellis inscripsit, posterisque reliquit. Hermes vero vallem Hebron ingressus illas adinvenit, quæ Smaragdinae hodie appellantur, atque inde suam sapientiam deducite. Alii acriter contendunt, Noam hanc artem tenuisse, illamque *in arcam* suam portasse. Non pauci ex locis Scripturæ nonnullis Artem stabilire fatagunt, illamque Salomonem jabuisse scripturiunt. Nonnulli ab Adamo ipso ad Abelem, & sic deinceps ad Sethum deducunt. Mihi verò simplicitatem naturæ scriptituro, huiusmodi non placent subtilitates, Artem putan non illustrant imò potius obumbrant, ut Fanatica videatur, quique ita scribunt, non nisi obridendi ausam osoribus Misochemicisque subministrant. Si etenim Ars hæc reale in Natura habeat fundamentum, cur ego sollicitus essem, utrum hic vel ille nec ne intellexerit, ut qui cognoverimus ejus cultores atque peritos summo sese studio occultasse, prout etiam suis in libris aliis id præceptum. Nec nisi post obitum innotuere omnes vel saltem plurimi, in vivis autem summâ cum diligentia latuere. Hoc saltem liquet, quod tantum absit, ut novum sit hoc commentum, ut per multas Seculorum series ejus extiterint periti, qui linguâ ac natione diversi, plurimi verò ætate cœvi, tam concorditer de arte scrip-

scripsere, quod ne unam operationem (rectè intelligentibus) aut corrumpere, aut aliter tractare comprobentur. Fateor saltem, quod rei imperito permagna appareat difficultas in libris eorum legendis, obscure adeò, tropicè, allegoricè, & figuratè scribunt, quidam etiam plurima falsa intermiscunt ad indignos incautosque illaqueandum, ut hoc modo Philosophos à stultis valeant distinguere; in summa tamen omnes unam metam feriunt, & ad idem hospitium deducunt. Quæ autem obscurius tradunt, hoc in nullum alium finem faciunt, nisi ut indignos excludant, prout pluries in suis libris testantur. Bernardus Trevirensis (mihi summè colendus) hac in arte candidissimus reperitur; Ripheus item Anglus, Flamellus Gallus, Sendivogius Novi Luminis Autor, Arcani item Hermetici autor Anonymus, cujus tamen Nomen duplex Anagramma prodidit, ut, nempè (*Spes mea est in agno*) libro (cui titulus *Enchiridion Physicæ restitutæ præfixum*, & (*penes nos unda Targi*) Arcano suo Hermetico; Non præterirem hic Philosophorum scalam, Rosarium magnum, Arnoldi opera, Ludum puerorum, Dionysii Zacharii opusculum. Ægidium de Vadis, Morieni opera, Augurelli poemata Chryfopoeiæ; Quinque item tractatus Rosarii abbreviati, Petri Boni Ferrariensis opera, omnes verbo libros inclusos vellem, qui prædictis hisce sunt consoni, & qui contra, exclusos. Quibus ut par est, priusquam opus incho-

tur, comparatis, primo loco Metallorum pariter ac Mineralium, vitas, regna, mores, habitumque discat studiosus artis discipulus, nec notione sola sese oblectet, at scientificè, id est practicè cognoscat. Ad hoc autem profundâ opus est contemplatione meditativâ, ut rerum Physicarum in genere, corporumque Mineralium in specie, ortum discat ac intelligat. Me quod attinet, Metallorum doctrinæ obiter tantum intentus, in quantum nempe Arti transmutoriaæ explicandæ faciat, rerum Naturalium ortum in genere lubens prætermitto, contentus illa dixisse, quæ præfato proposito satisfaciant. Breviter tamen cetera ordine attingam.

Tradidere Philosophi omnes vulgares, quatuor dari Elementa, res omnes originaliter componentia, ex quibus omnia, ad quæ resolvuntur, ex quorum coalitu diverso diversæ res produunt. Infaustæ huic opinioni, Chemicis ferè omnes Philosophi subscripsere. Causam cujus aliam non possim conjicere, quam, quod absque maturâ deliberatione (ad rem propriam accincti) accelerantes hæc prima rerum fundamenta descripserunt. Quam ego illorum sententiam non ausus improbare, aliter honoris sui ac observantia ergò juxta rei veritatem Philosophicè pertractabo. Elementa puta, quæ quatuor ipsi contendunt, tria sola agnosco, omnia quæ suapte Physi frigere experientia docet, Aërem puta, aquam & terram. Solus quippe caloris defectus,

per Solis calefactivi distantiam remotam causatus, frigus his omnibus inducit, & illud remissius aut intensius, in quantum majori aut minori distantia removeatur. Ignem verò Elementarem prorsus rejicio, nego item ullum esse præter vulgarem nostrum communemque Vulcanum, qui ardet in culinis: Cujus calor semper destructivus in se. Neque nego tamen calorem rebus inesse, profluum nimirum aut à lumine, aut à motu, aut vitâ, aut Blas alterativo, alium nullum. Prædo Vulcanus res concretas depascendo comburit divastatque, estque corruptivus motus violentissimus, ab activorum duorum contrariorum exortâ repugnantia causatus. Elementum tamen non est, prout nec substantia, nedum accidens, ad actualem quantum flagrationem spectat, at duorum in se mutuò agentium activitatis expressio in subjecto capaci; Non jam ostenderem, quænam ad Vulcanum actualiter ardentem ordine requirantur præter accidens caloris & substantiam, in qua fit hic actus, hoc hic saltem asseveramus, licet ejus calor sit accidens, illum tamen ipsum nec substantiam esse nec accidens, at duorum activorum, & in se mutuo agentium activitatis expressam operationem, quam activitatem in omni re combustibili comburente facile possem demonstrare, nisi quod ab hoc loci foret alienum. Et ut ignem prorsus Elementalem rejicio, ternario interea Elementorum numero contentus, horumque nativam qualitatem primam

frigus assero, nec nisi accidentalem illis calorem attribuo, prout dictum est; sic nec tria hæc commitione suâ rerum naturalium ingredi compositionem admitto. Disproportio siquidem miscendorum mixturam generationi idoneam tollit, ejusve possibilitatem. Nam Physica generatio fit per generationem ingredientium unionem. Unio porro est per minima rerum unendarum ingressio, si autem minimum unius sit minimo alterius decuplo vel centuplo subtilius, non possunt hæc minima adæquata coire, siquidem per minima convenire oportet, quæ per minima unire quærimus. Hinc commista aqua terræ non cum illa unitur, prout nec aqua vino, aut Phlegma Spiritui: imo separari possunt ob suam inter minima disproportionem. Si quis dixerit: ad mixturam hanc faciendam unum subit alterius subtilitatem, atque ita deinceps ununtur; Insto, quod si æque subtile fiat (spissum prius quod fuit) ut liquidum possit (uniendo sese) ingredi, oportet ut ad eandem naturam prorsus deducatur, & quid tum quæso terra quam aqua, (aqua siquidem in terram non migrabit, ut unionem cum terrâ habeat, corpus puta non corpus sic unitive ingredietur) & si sic, quam fatuum hoc imaginari, terram in Aquam esse convertendam, ut cum aqua concreti generationem promoveat, & hoc si concedatur, ex aqua tamen res producta dicetur, si modo antequam produci sit possibile terra in realem aquam migrarit, hoc autem

autem necessarium est, aut aliter minimum hujus cum minimo alterius non poterit convenire. Et adhuc deest aër, minimum cujus est multò subtilius aquæ minimo, nisi in aërem cuncta evanescere teneantur, ut & hunc prædicta aqua sibi in generando socium habeat. Quod si daretur, ex aëre omnia solo constare sequeretur, qui aër licet in sua natura sit à sefe originaliter, seu ex terrâ & aquâ in se transmutatis sit conflatus, idem tamen erit, nec ob originis suæ discrepantiam diversificatus: nisi enim idem fuerit aduniri nequit, siquidem ut aqua eandem habeat cum aëre subtilitatem, easdem cum illâ qualitates primas habere tenetur, idem & de terra judicandum est, ut adæquetur raritati aquæ. Et si sic tum aqua sic subtiliata erit realis aër, & terra sic: subtiliata erit realis aqua, & jam ubi compositio generatorum ex Elementis, cum juxta hanc doctrinam ex aëre omnia necesse habeant procedere, & quo subtilius ex igne, admiffâ cum hac Mistionis Doctrinâ Elementorum quaternitate. Si quis autem dixerit, verum esse Elementa sic converti, rogaem à quo agente mutarentur? Insuper si terra in aquam migret, aqua in aërem, ut sic fiat unio componentium Elementorum, ad Elementatum conflandum, peterem rursus quid opus sit terræ in realem aquam reductæ aliam novam adunire, sic & aquæ ad aëris raritatem subtiliatæ novum aërem commiscere, quasi unum & idem Elementum in alia sic convertibile de se effectum con-

Verſum non poſſet procreare, abſque alterius admixtione. Si dicatur, terram, ut dictum eſt, ſubtiliatam aquæ raritate adæquari, & tamen aquam non eſſe; uti nec aquam eſſe aërem, rogarum tum, utrum, nec ne primas qualitates unum alterius induat; ſi non, ergò nec in minimis habebunt correſpondentiam: nam hoc impoſſibile: ſi ſic, ſcire cupio, utrum, ſi unum primum alterius primi primas induat, non fiat realiter illud primum, cujus ſic induit primas. Contra-rium aſſeverare non eſt Philoſophicum. Concluditur ergo, ex uno omnia Elemento materialiter originem ſumere, quæ non poteſt eſſe, nec terra, nec aër; quod niſi brevitati conſulerem, facile poſſem commonſtrare. Unica ergò reſtat aqua, quæ unum verum eſt materiale principium omnium (quæ in hoc orbe conſpiciuntur) corporum concretorum. Terra eſt ſolea ſive ſtratum, in qua omnia corpora creſcunt, & conſervantur. Aër in quem creſcunt, eſtque medium, virtutumque cœleſtium delator, quibus repletur, & per quem omnibus hiſce inferioribus communicantur. Aquæ rerum omnium ſemen eſt à Creatore primâ creatione inditum, quod quædam in aërem producant, ut vegetabilia, quædam intra ſuos renes ſervant, ut animalia, in quibusdam maximè abſtruſum reconditur, puta metallis. Eſtque ad finem uſque mundi ſemen ſufficiens cunctis rebus ex ſemine producendis, cujus (ut dictum eſt) aqua habitaculum reperitur.

tur. Hoc semen (alias otiosum) à formâ suâ excitatum, (quæ forma est lucis quædam ineffabilis particula, virtus cœlestis, quæ præstò adest inferiora apte disposita (ratione loci atque agentis convenientis) vi suâ imbuere & ad motum excitare) ita inquam semen activâ virtute excitatum, odore suo fermentativo materialem aquam est coagulando, quam ita immutat per varias fermentationes transmutationum cunctarum auctores, quousque illud produxerit, ad quod producendum semen fuerat propensum. Si itaque Metallicum fuerit semen, nascitur inde primò humor siccus, labilis, manus non madefaciens, nimirum ☿ omnium metallorum mater. Possent hic lapidum uniuscujusque generis procreationem docere, item circa ☿i primam nativitatem plurima notatu dignissima annotare. Illa autem ut ad propositum parum facientia consultò pertranseo. ☿ puta vera metallorum materia dici meruit, quia anteaquam ☿ fieretur ad Metallum destinaretur, defectu tamen aliquo posset contingere, ut aliquod à Metallo diversum inde resultet, cum verò semel fit ☿, tum quidem non amplius aliquid inde nasci possit, nisi minerale aut metallicum: Ex hoc diversa quæ conspiciuntur mineralium genera, ut puta ☿h ☿☿☿☿, quæ omnia unam eandemque matrem habent☿. Media quoque Mineralia quædam hinc oriuntur, quædam etiam fiunt ex ipsis Metallis, sale acido minerali erosis, sic Vitriolum ex Cupri venâ per

stagma tale acidum, erosa: cujus hic generationem docere abs re foret, quare consulto prætermitto. Non autem (quod perperam nonnulli credunt) pinguedo aliqua interveniens Sulphurea, & conjungitur, quam calore suo decoquens coagulet, cujus postea expurgatio est metalli perfectio. Novimus puta quod Sulphur, quod dicitur, in Δ , impurius est multò Sulphure, H licet VH crudior sit & immundior, $\text{X}\Delta$, & tamen Δ perfectius esse H metallum, vel gregarii testabuntur. Non est itaque cum istis opinandum de digestionem Metallicâ per colostrum istiusmodi pingue, cum in V sit agens proprium internum digerens, nempe calor qui per cœlestem causatus influxum, vitam atque motum infundit huic nostræ materiæ, quæ vita pariter ac motus dependent à matricis convenientis adaptationem, sive loci ad generationem idonei. Licet enim, hâc superiorum virtute uberrimâ omnia sint plena, hæcque præsto adsit cunctis ad informationem illorum; non tamen actualiter agit informando, id est ad motum stimulando, nisi quatenus juvetur ab extrinsecis rite accommodatis, atque ita, tum virtus hæc cœlestis incessanter agit, quæ licet in toto orbe uniformis & unica, pro seminis tamen ratione variatur: Secundum quod diversificantur rerum fermenta, ad diversas transmutationes producendas. Quare si X hic natus locum sibi ad generationem idoneum invenerit, licet in se extra talem locum appareat frigidus, ut
pote

pote qui mortuus, intra tamen suæ nativitatis centrum (actionibus generativis nondum intermissis) virtus hæc sive cœlestis virtus, tam à luce quam à superiorum rotatione causata, atque per æris medium ad omnia uberrimè, & per omnia diffusa, virtus inquam hæc (quatenus lucem refert) causabit calorem aliquem, & (quatenus rotatione superiorum) causabit motum in subjecto hoc inferiori, calor hic motusque cœlestis sine vitâ ejus in quo sunt, esse nequeunt (vitam volo non animale, nedum vegetabilem, at formalem) ab his fermenta per Blas alterantem producuntur; quæ quotidie immutant materiam transmutantque quousque virtus cœlestis prædominarit, fixitatem majorem minoremve inducens, pro loci accomodatione digestionem adjuvantis, aut retardantis, juxta quam disproportionem digestionis, ex una eademque Matre, discrepantes prædictæ proles proveniunt, inæqualitate solum maturitatis diversificatæ. Cujus inæqualitatis ratione crudæ aliquot superfluitates quæ non sunt Metallicæ impositionis, verum in ☿ sunt à ☿ separabiles, has inquam non expurga, at cum puro coagulationem suscipientia, inter Metalla specificare videntur, suntque iste fœculentæ cruditates aliæ atque aliæ pro Matricis ☿ generantis variatione, ac diversimode coagulatur, pro loci Embryone hoc occupat differentiâ. Materia proinde una est omnium Metallorum, nempe ☿ qui proprie tendit ad ☉ procreandum. ob

ob differentem respectum in gradu perfectionis, si quæ in generatione suâ ☿ commixtæ fuerint feces, hæ sunt per accidens nec ☿lem substantiam ingrediuntur, quarum partim diversitas, partimque loci discrepantia, in qua fit digestio, ex diversa coagulatione, diversarum fecum, cum hoc uno puro, idem unum varias larvas induit, & sic per species suas metalla imperfecta producit. Particularem ego omnium Metallorum Genealogiæ descriptionem evitare, quia Solis tantum & Lunæ renovationi atque multiplicationi propero. Ad pensum proinde me accingo.

C A P. III.

De Auro & Argento, quomodo ex Materia Mercuriali proveniant, & de possibilitate, imperfecta Metalla ad horum perfectionem transmutanda.

EX prædicto fonte, ut dictum est, natus est Sol, ac foro ejus Luna: cum nimirum per digestionem materia hæc ad perfectionem est adducta. Perfectio porro duplex est, vel inchoata, vel completa, id est, ex parte & de toto. Completa perfectio summa est meta, ad quam Natura sponte sua collimat, nempe ut decoctâ omnî cruditate & expurgatâ omnî fece, pura natura Metallica, absque omnî sorde coagulata triumphet. Hic Sol noster suum ortum habet, suoque jubare

jubare & splendore terram illuminat. Inchoata verò perfectio (ut ita dicam) perfectio proprie dicta non est, & tamen respectu formaliter imperfecti, haud improprie perfectio dici meruit. Est enim formalis imperfectio judicanda, cum non sic decoquitur, quæ puro in generatione (per accidens) cohærebat cruditas, nedum expurgatur heterogenea superfluitas, quin puro in coagulatione tantâ in quantitate commissa relinquitur, ut illi prædominetur, tandemque vincat: sic accidit omnibus metallis (Sole & Luna exceptis) quæ ab omnibus facile Elementis corruptentibus, corrumpuntur, ab igne item consumuntur. Verum cum sic devincitur cruditas, adeoque expurgatur ante coagulationem feculenta superfluitas, ut purum sic prædominationem supra impurum habeat, ut ab hujus corruptivâ tyrannide liberetur, hic primus perfectionis gradus existimandus. Totalis verò expurgatio fecum, impurique rejectio est metallicarum operationum colophon sive summa perfectio. Et tamen hæ cruditates atque feces, originaliter non fuerant ejusdem cum metallico & impositionis aut naturæ, imò fuere separabiles, quarum separatio ante coagulationem est Metallæ perfectio. Verum si non fuerint expurgatæ ante suam congelationem, hæc tamen illas puro neutiquam adunivit, imò separabiles adhuc sunt, quamvis non per naturam absque alterius adminiculo, at per Artem naturæ administrantem. Hinc artis

Trans-

Transmutatoriæ basis atque Origo, & hoc verum Alchemiæ fundamentum. Nempè, quod impurius Metallum in se possideat idem purum ex quo Aurum, quo cum, licet impurum aliquod sit concoagulatum, hoc tamen impurum neutiquam est Metallicæ impositionis, licet Metallum imperfectum unum ab altero (item & à perfecto) discriminet, ergo heterogeneous quum sit, separari valet per Agens triumphans, quod si reperiri possit supra terram impurum certissimè atque imperfectum metallum in purum & perfectum Aurum migrabit Argentumve, cum digestivæ separationis respectu. Omne siquidem agens separans, eadem ratione erit Agens digerens, hæc siquidem separatio factu est impossibilis, absque digestivâ virtute efficaci. Tale agens est arcanum nostrum divinum, est puta Spiritus cælestis atque igneæ virtutis, quare penetrandi vi pollet, & tamen nativas auri proprietates refert: est namque Aurum in supremum gradum digestum, quare in homogeneitate ejusdem generis & Naturæ, vulgare Aurum, gradibus plurimis transcendit superatque. Licet proinde spirituale sit corpus, est tamen corpus quodvis aliud in mundo fixitate suâ superans, quare homogeneous purum potest retinere, quum imperfecta super Metalla projicitur, ne ob suam cruditatem ab igne avolent, dum ejus violentiæ heterogeneæ feces comburendæ exponantur, in quo ipso solo tota consistit digestio transmutativa.

Ignis

Ignis quippe est Auri examen, noster inquam Vulcanus, qui à puro cunctam impuritatem combustibilem, adurendo tollet, si modo (quod purum est) ignis examen ob teneram suam cruditatem non aufugerit. At imperfecta quævis Metalla (licet purum in se contineant) hoc tamen purum, est adeò crudum, hoc est cum impuro commistum, quod illud ignem non sustinens, & tamen super hoc prædominans, ab illo avolans, secum rapit, quod aliter igne velut suo simili gauderet. Arcanum proin nostrum (quia spiritualis Substantia homogenea) istiusmodi metalla imperfecta per minima intrat, & quod sibi simile invenerit, apprehendit, & præpollenti sua vi ab ignis flagrantis violentia defendit, & fixitate suâ plusquam perfecta retinet, interea Vulcanus ardens combustibile quoque flammâ suâ depascitur, quo per ignem consumpto, purum remanet Aurum, Argentumve (pro Medicinæ qualitate) omnem ignis violentiam sustinens atque omni probationi propositum in illa perdurans, minerali neutiquam cedens, at potius excellens. Quare non (quod indigni quidam obrectatores objiciunt) aurum argentumve creare profitemur, at Agens reperire atque efficere, quod supra imperfecta metalla projectum per minima possit intrare propter suam Homogeneitatem ac Spiritualitatem. Prætereà ut præpollenti sua vi & virtute ab ignis combustionem defendat purum, quod sibi simile adinveniens, retinet usque

usque dum vastentur (Vulcani conflagranti Tyrannide) feces superflue, quæ operatio est Chryso-poëtica transmutatio. Totum hoc efficit arcanus hic noster Elixir, insuper & hoc habet quod tam colorem quam fixitatem actualiter imperfecto communicet, in quantum ipse sit summè exuberantis tam coloris, quam fixitatis.

C A P. I V.

De Semine Auri: Item utrum alia Metalla Semen habeant, quæstio determinata.

Conservandæ, propagandæ, nec non & producendæ unicuique speciei, semen à Magno Creatore rebus institutum est: Estque semen unicuiusque rei perfectio, &, cujus nullum est semen, imperfectum de jure judicandum est. Metallicum ergo semen dari non est dubitandum. Hæc enim aut omnia primis sex diebus fuere creata, quæ in orbe jam sunt ac fuere, aut saltem indies auctæ concrevere. Prius tam ratio quam experientia negat; ergo si posterius, tum sane semen metallicum dari nemo poterit negare. Quod si detur, hoc certe Metallum in coagulatione non amittit. Coagulatio quippè est perfectionis effectum (seu potius maturationis, quæ ad perfectionem rectà ducit, si exteriora fuerint legitime disposita.) Perfectionis porro signum est semen ejus, quod sic maturatur, non probabile

bile proindè semen per coagulationem amitti, verum potius nobilius reddi. Metallicum per hoc semen Metallis inesse patet. Rogari ergò potest, utrum omnia metalla in se semen habeant, & responderem ponendo. Habent omnia semen unum idemque, at in quibusdam propinquius, in aliis remotius residet. Semen autem hoc est Semen Auri. Neutiquam vero existimare licet, Jovem Jovis habere semen, Saturnum Saturni, et sic de ceteris, forma puto Joviali, Saturnina, Martialis, & est pure accidentalis, at materia (pura) est aurea, cui nihil deest, præter nudam digestionem secum separativam, cruditatam consumptivam, & fixitatis inductivam. Forma verò Auri est substantialis, hoc est super ipsam substantiam materiæ, sic depuratæ, fundata. In cunctis ergo Metallis imperfectis est semen Aureum ad perfectionem tendens, at in itinere suo per accidens impeditum: in Auro digesto est idem semen proximè inclusum, in perfectione triumphans. Quare si quæratür semen ex imperfectis metallis educere, remorum longè cum sit (licet verè existens) labor futurus erit frustraneus, ad Solem puta cuncta exaltari necessum est, aliter semen ex illis (quod est rei perfectio) non excernitur. Semen volo, non Mercurium, qui est in omnibus, & ex illis educendus est, ad vim illam in quâ & per quam multiplicantur. Hæ autem non in H at in Auro solo est multiplicabilis, cum nimirum ad Aurum pervenerit, ut de se postea se-

men suum, id est, virtutem digestissimam emittat, ut ex hac multiplicatio ortum suum habeat. De Luna hic non inutile futurum est aliquid addere, cui semen suum (quia perfecta est) inesse, quispiam facile crederet. Opinioni huic adstipulari videatur, quod Elixir albæ projectioni inseruiens datur. Concedo sane dari semen multiplicativum album pariter ac rubrum, hoc tamen album in renibus tantum Solis continetur: & quamvis fiat multiplicatio Lunæ, in Luna tamen semen Lunæ non reperietur proximè, at ex Sole necesse habet prodire: ergò, ut diximus, albedo hæc Lunaris est primus perfectionis gradus, cujus flavedo Solaris est complementum. Mater enim Lapidis nostri (quæ Luna dicitur non vulgaris, at Philosophica) alba est, quare Solem nostrum (qui Lapidis est Pater) albedine suâ dealbat, unde proles, quæ ex duobus hisce Parentibus confurgit, albescit, primò ad imitationem formæ Maternæ, & tum perfectum est semen multiplicativum album, postea rubescit rubedine sanguineâ regali, Chryso-poëtica indutus potestate.

G A P. V.

De Seminis Aurci virtute, & in quo proximè includitur.

VT autem arcanum hoc consequi valeamus, quo cum Imperfecta ad Perfectionem pro-

projectione super illa perduceremus, in primis, notandum est illud, quod de Arcano hoc nostro diximus, nempe quod sit Aurum in supremum gradum perfectionis exaltatum, ad quam per naturam artemque posset deduci. Observandum item erit, quod in Auro Natura operationum suarum metam acquisivit, nec ulterius illud sponte sua promovebit. Et tamen semen suum est ulterius maturandum cum ingenio sagaci. Hoc autem longius abstrusum latet, nec visui facile apparet, prout aliter vegetantium, animaliumque semen oculis exhiberi valet. Nihilominus tamen per artificium sagax extrahi possit, & in tantum exaltari supra suam (in qua natura quievit) virtutem, ut millies illam superet. De femine hoc plurima referre possem, quæ potius reticenda: apprimè verò notanda est differentia inter hoc metallicum & vegetabile semen aut animale. Hoc siquidem ob partium dissimilaritatem semen ferentium, à toto corpore excisum discernitur. Illud vero Metallicum non ita se habet, verum ex quo minimum Auri fit reale Aurum, ergò per minima ejus semen latet, nec à corpore suo discerni valet, corpore interea hospite manente; verum cum plenaria Metallii destructione fit feminis manifestatio, atque ita Metallum reductum totum in sperma transit, ideoque fit multiplicatio hujus feminis, virtute potius & dignitate, quam quantitate & numero, id est, nobilitatur magis quam augetur (Mate-

ria aurea in semen reducta) ob partium puta similitudinem. Quia respectu Lapidis Aurum totum est materia, cum manifestatur occulta profunditas, totum est sperma, quod circulando recipit vim superiorum ac inferiorum, & tum fit tota forma, seu cœlestis virtus, aliis hanc virtutem communicandi capax, iis nimirum, quæ sunt sibi materiæ homogeneitate affinia. Locus in quo semen residet, proximè est aqua, nam propriè & exactè loquendo minima pars metalli est semen, eaque invisibilis: at quia invisibilis hæc per totam aquam sui generis universaliter diffunditur, illamque inhabitat, & in illa vires suas exerit, nec aliud quid oculis manifestatur quam aqua, licet agens internum (quod propriè semen est) ineffe ratio suadeat: ergo totam promiscuè aquam semen vocamus, perinde ac totum granum semen appellamus, quum tamen vita germinans sit nonnisi particula quædam grani minima. Non autem Vita sive virtus seminalis tali modo in Metallis distinguitur, sed per minimum corporis continentis inseparabiliter commiscetur. Addidi hæc de semine, quoniam superius dictum est, metallum, cujus profunditas sic fuerit manifestata sub Mercuriali formâ totum in semen abire: nam aquam illam auream totam semen Auri nominamus: quoniam hoc per illam exquisitissimè est diffusum, in tantum quod nonnisi ritione solâ separari valeat. Hoc ab antiquis Philosophis Sapientibus fermentum occultum voca-

vocatum est, venenum, ignis item invisibilis, secretò agens. Neque etiam ipse solus totam promiscuè aquam semen quodammodo nominavi, at hi etiam non raro aquam suam ignem vocarunt, aliquoties in aquâ suâ ignem residere docuerunt. Quare hanc distinguunt in animam, spiritumque, quorum prior est medium, posterior virtus activa per illud medium. Metonymice ergo aquam semen nominamus, cum tamen proprie loquendo feminalis virtus universaliter per totam aquam inhabitat & diffunditur, quæ reverâ semen est, at ab aquæ suæ habitaculo nunquam est separabilis. Mirum si cuiquam videatur, aquam me assignare Spiritus feminalis sedem, hoc ne mirum videatur, si quidem in primâ Creatione Spiritus DEI ferebatur super aquas, id est, per aquas Spiritus Cœlestis infusus, illas is vi atque virtute prolifica dotavit. In hac enim solâ omnia rerum (quæ in universo sunt) semina, prima ab origine fundata sunt, nec illam unquam egrediuntur; at tamē in vegetantibus in crudum aërem producuntur, in animalibus intra renes conservantur, in Mineralibus in profunditate suâ firmiter occluduntur. Originalem namque suam sedē semen egredi est impossibile. Ita quæ; si ab aqua omnia (prout diximus) in aqua etiamnum adhuc semen residere ratio docebit. Non aliunde puta conservantur res, nisi unde oriuntur: nam sublatâ originis causâ, tollitur effectum: hinc factum quod omnium multi-

plicatio semper fiat in humido & per humidum, prout & nutritio. Vegetabilia per Lessas terræ aqueum, Animantia per Chylum liquidum, Metalla per Mercurialem liquorem. Hinc aucta atque producta, vegetabilia sponte diversum à toto suo corpore semen excernunt in aëra crudum, quod fiet coagulatum corpus, ut autem cognoscatur ab aquâ prodisse suumque in aquâ Spiritum feminalem retinere, terræ ad speciem augendam committitur, in quâ matrice Lessas terræ aqueo resolvitur in proximam suam materiam aqueam, & tum incipit Vegetatio. Aqueum porro feminine, Lessas hoc aqueum (per quod dissolutione manifestatum est) suscipit, substaturque illud germini pro humore radicali nutritivo, per quod argumentum recipit in plantam Arboremvè juxta seminis fermentum specificum. Animalia natum ex imaginatione Semen intra renes servant, quod per generationis actum in matricem debitam diffusum, fœtum format tenerum crudoque multo humido abundantem, qui liquido postea menstruo muliebri augetur, ac crescit ad infantem usque perfectum, suâque nativitatis horâ in orbem prodians, à lacte nutritur, usque quo fortiora alimenta poterit perferre, quæ tum (nisi in liquidum transmulentur chylum, prout ossa in stomacho canino) non nutriunt. Pariformiter his omnibus metalla semen suum perfectè elaboratum, (densis subconvallibus) coagulata claudunt, in aquâ tamen situm

fitum, hoc postea per sagax artificium extractum, in matrice debitâ crescit ac fovetur, quousque (per præviam corruptionem) sui glorificationem recipiat. Opus autem hoc est summè difficile, ob reconditas metallorum compages, in quibus semen hoc clauditur, nulli vi cedentes, nisi adsit ingenium subtile. Proindè Matricem dari notum facio, in quâ positum aurum (unde solum semen est quærendum) suum spontè ac suaviter emittet sperma, quousque ipsum debilitetur ac moriatur, & per mortem suam renovabitur in Regem gloriosissimum, cunctos postea suos fratres à mortis metu liberandi potestatem nactus.

C A P. V I.

De Seminis hujus extrahendi modo ac medio.

Difficillima semper quæ pulcherrima, omnium seculorum experientia locuples testis esse potest. Non mirandum proindè, si tanta reperiatur difficultas in subjecto adeo præ aliis nobili. Neque enim facilè novi opus aliquod in rerum Naturâ pluribus (quam hoc est) obsessum difficultatibus. Quare si quis iter hoc fuerit ingressus, & tamen animæ suæ à studio ac labore parceret, revertatur oportet, in hoc namque limite erravit. Terribilia siquidem quæ in opere apparebunt mala, maxima despondentiæ causa

erunt futura. Clavem autem artis si cui Pater Luminum concesserit, nihil jam amplius huic restat, quam opus mulierum, ludusque puerorum, ut puta oculos suos oblectet pulcherrimis inter laborandum apparentibus signis, quousque messem demesurus, Thesaurum totius mundi pretiosissimum possideat, sine hac vero error & dispendium, cura & sollicitatio, fructus erunt frustraneæ hujus Philosophiæ. Quare sapiens unusquisque priusquam iter ingrediatur, de illo (cum signis suis) cognoscendo primo erit ac summe sollicitus, ut si fortè aliqua apparere possint in illa difficultatès, contra illas armatus, non post inceptum iter cogatur cum mœrore ac dolore reverti. Sciant itaque omnes Artis filii, quod ad arcanum nostrum consequendum opus sit Aurifemen occultissimum manifestare, quod non fit nisi per plenariam ac omnimodam fixi volatilisationem, ac proinde formæ istius corruptionem. Aurum porro sic destruere, est opus totius mundi maximè secretissimum. Non etenim in corrosivâ metalli deturpatione completur hæc divina scientia, in dè corrosiones omnes istiusmodi sunt falsæ & erroneæ, ex quo requiratur ad opus nostrum, non dissolutio quævis, at Philosophica, id est, in aquam Mercurialem; per præiam quæ calcinationem per ♀ Agentem facta, per subtilem Elementorum rotationem ac conversionem producitur, quæ calcinatio est humidi homogenei cum sicco suæ naturæ mortificatio;

ut

ut postea per idem humidum siccum vivificetur in tantum, quod digestissima virtus ex dissolvendo per dissolvens extracta, hujus calcinationis atque dissolutionis causa sit. Ecquid hic cum corrosiva corporum contritione (per aquas minerales) commune? Imo potius contrariantur (oppositione Diametricâ) prædictæ operationes. Hæc si quis rectè animadverterit, operis tædium facillime percipiet. Aurum puta omnium corporum solidissimum, fixissimum, & fortissimæ compositionis, ignis patientissimum, & corruptioni minime obnoxium, non ita facilè in naturam huic suæ adèò contrariam transit. Quare si quis vi hoc attentaverit, nihil proficiet. Præpollentis itaque virtutis Agens requiritur, ut hoc fiat, quod agens homogeneous, amicabile, atque spirituale esse oportet, ut nempe affine sit corpori, & tamen illud vincere possit, ac radicitus penetrare, per intima, cujus penetralia ex quo tam late distendantur, tamque minimum Auri, verum Aurum permaneat, vulgare itaque agens non sit oportet. Quandoquidem etiam non tam facilè suam Aurum deponet formam, imò pugnabit, usque quo devictum prorsus succumbat ac moriatur, vivificandi item virtute Agens nostrum pollere debuisse sequitur, ut ex mortuis cadaveribus novum purum corpus suscitare valeat,

*De Agente primo Philosophico, sive Matrìce, in
quam semen nostrum emittendum est, & in qua
maturandum.*

Q Uærendum porro restat nobis tale Agens, quo cum prædicta cuncta perficiamus. In quo requiritur primò, ut sit aqua homogœna, idque lege necessitatis. Etenim in aquâ solâ latere, viresque suas obtinere semen, Aureum superius docui. At clauditur in corpore Auri, sub involucris densissimis, quorum manifestum est occulto illi, quod quærimus, plane contrarium. Educenda itaque restat hæc aqua per artificium subtilè, at sponte non ingreditur; Ergò per aliud hoc efficiendum, quod quidem aliud ejusdem esse naturæ oportet cum illo, quod educere quætimus. Omne namque simile sibi simile generat, id est, omne agens in aliquid actionem generativam exercens, illud, in quod agit, in suam (quam proximè licet) transmutat naturam. Deinde affinem oportet esse hanc aquam corpori dissolvendo, ac proindè puram, mundam, & ab omni sordè exquisitissime mundatam ac purgatam. At ne hoc satis, verum Aurum contrariari tenetur in cunctis suis qualitatibus, quibus ab aquâ (in quâ semen latet) quam quærimus, differt. Prius summè fixum, hæc summè volatilis, prius corpus solidissimum, hæc spiritus penetrantissi-

tissimus. Crassum illud, subtilis hæc, mortuum illud, viva hæc, & vivifica, ceteræque omnes conditiones verbo in hac requiruntur, quas in illo post dissolutionem quærimus, at in coagulato corpore mortuo desunt. Concluditur ergò, & solum esse veram artis Alchemicæ clavem, qui est reverâ aqua illa sicca à Philosophis toties descripta, fluens, labilis, & tamen manus tangentis non madefaciens, nec aliud quicquam, quod de unitate suæ materiæ non sit, nec hoc solum, verum insuper virtutibus supra descriptis dotetur. Hic est custos noster portenarius, balsamum nostrum, oleum, mel, urina nostra, røs maji, femella, mater, ovum, furnus secretus, Clibanus, Cribrum, Marmor, ignis verus, Draco venenosus, Theriaca nostra, Vinum ardens, Leo viridis, Avis Hermetis, Anser Hermogenis, anceps hic gladius in manu Cherub, qui viam arboris vitæ tuetur, infinitis aliisque nominibus insignitur; estque vas nostrum, verum, occultum, hortus item Philosophicus, in quo Sol noster orietur & surgit. Regalis est mineralis triumphansque Saturnia vegetabilis, Mercurii item caduceus, quorum mira operatur, seque pro libitu suo transformat, ut varias larvas induat. De hac Aqua Philosophus. *Glorientur, inquit, Alchemista, utut volunt, at sine hac impossibilis est Metallorum transmutatio.* Quid dicam? quid disseram? ut laudes ejus prædicem. Non est ita in sua natura, qualiter illam reddimus per Artificium nostrum.

strum, res proinde vilis est, & tamen Thesaurus totius mundi pretiosissimus. O Naturæ perfectio! & operum Metallicorum colophon! Proinde Doctrinæ Fili, artifque studiose attende, ut votum consequaris. Accipe, quod de se est immundissimum, hoc est mulier nostra meretrix, expurga penitus omnes sordes, & extrahe inde quod est purissimum, hoc est menstruum nostrum, Diadema regale. Ecce, paucis absolvi quod Philosophum nobilitat, ab erroribus liberat, & ad pulcherrimum deliciarum campum resecta ducit. Caput proinde hoc ut concludam, breviter omnia, quæ prius dicta sunt, succinctè repetam. Nobilis datur quædam scientia vera & certa, Alchemia dicta, quâ imperfecta quævis metalla in Aurum sive Argentum perficiuntur, projectione Arcani super illa triumphantis, penetrantis, & tingentis. Quod arcanum non est nisi Aurum in gradum suæ perfectionis supremæ exaltatum, & hoc per Artem sagacem Naturæ administrantem. Metalla siquidem imperfecta cuncta ejusdem sunt cum Auro impositionis materialis, nec nisi accidentibus solis nudis differunt, uti & decoctionis incompletæ modis & gradibus. Quodque imperfectum cum illis commiscetur, est plane heterogeneum, & puro licet externè adhæreat, non tamen adunitur intimè, ac proinde rejici valet per Agens prævalens, quale est Elixir noster completus. Ad quod Arcanum obtinendum, educendum est (quod
in

De Metall. Metamor. CAP. VII. 45

in Auri corpore delitescit) sperma, quod sub densissimis convallibus clauditur, nullisque cedit viribus, sed solummodo arte sagaci manifestatur. Quod cum apparet (prius occultum) sub Mercuriali forma egreditur, unde exaltatur in essentiam quintam, albam primo, dein rubeam, per ignem decoquentem continuum. Et hoc totum fit per Agens homogeneum Mercuriale Ponticum, purum, mundum, Cristallinum, sine Diaphanitate, liquidum sine humectatione, quæ aqua est verè Divina, nec super terram reperitur, filius puta est Philosophi per hunc fabricatus. Naturâ cooperante, quam nos novimus, vidimus, fecimus, habemus atque possidemus, ingeniosisque propalare studemus, ita tamen, ut indignos penitus ab arte arcentes excludamus, quibus rejectis studiosos in hortum hunc amœnissimum concomitabimur.

De Mercurii Philosophici Genealogia, ortu, nativitate, signisque Diagnosticiis illum præcedentibus & concomitantibus.

IACTabundi quidam arrogantefque Sophiftæ, poftquam ex librorum lecturâ didicerint, vulgarem Mercurium ab hac arte effe alieniffimum, legentes item, quod Philofophi variis hunc nominibus appellent, cæca ftatim opinione ducti, arti fece fecuros confidunt, feque hujus scientiæ Magiftros affirmare non erubefcunt: cum interea ipfo ligno fint ftupidiores. Quidam Diaphanum hoc menftrum volunt limpidumque, alii Gummi quoddam Metallicum, cum Metallis permifcibile fomniant, & fruflra. Alii, qui verum Mercurium quærunt, non Aquam, nec Gummi, nec calcem, nec pulverem (uti quidam) pinguem five unctuofofum tamen, vel ex Mercurio vulgari per infinitas purgationes prævias facere fatagunt, vel ex Metallis per Sales refuscitativos (uti vocant) extrahere contendunt. Qui verò ex Herbis, & iftiusmodi rebus ꝯ educere tentant, funt minervæ craffiffimæ, atque ingenii nequiffimi. Accidit autem hæc illis opinio, ob altam rerum Metallicarum ignorantiam: Quærunt puta, quid autem ignorant? Operationes Mercurii Philofophici in caufis fuis non apprehendunt, incerti ea propter aliquid vice vulgaris

ris Mercurii expetunt. Non autem norunt, in quo deficit Mercurius vulgi, ne sapientum sit verus, & tamen rejiciunt, quia Philosophi illum non eligunt, vel demum lavando ac sublimando, & decoquendo illum alterare à suâ naturâ quærant, non dubitantes, quin, si semel formam suam exuerit, veram suam Philosophicam superinduat. Hujusmodi labores tædio foret recensere, quare ex quo verum sit sui index & falsi, rectum quoque sui & obliqui, ad ipsam rem pertransco. Omnia Metalla superius docui ejusdem esse principii Materialis, nempe ☿. Sequitur itaque, quod ☿ sit reverâ res metallica, ac proindé (licet vulgaris) originaliter tamen homogeneam obtinere cum cunctis metallis Materiam. Si itaque Mercurius Philosophicus futurus sit Aqua homogenea metallica, sequitur, quod materialiter & fundamentaliter ab alio Mercurio non discriminetur, nisi quatenus unus sit purior altero, calidiorque, & tamen uterque aqua sicca mineralis. Norint itaque Doctrinæ filii, materiam Mercurii vulgaris, Mercurii Philosophici materiam ingredi debere ac posse, quamlibet non totam quæ in isto conspicitur substantiam. Pro certo namquè cognoscant Chemicolæ ingeniosi, nullum alium dari Mercurium, ex quo omnia Metalla, quam vulgarem (respectu nimirum suæ originis) qui generatus intra venas terræ, quamdiu à crudo aëre tutus mansit in loco ad generationem apto & accommodato, ad metallum procreandum peni-

penitus destinatus est, suumque in se motum atque excitationem retinebat, ut ad generationem perfectam excitaretur. Casu autem aliquo violatâ sive vitiatâ loci aptitudine, materia hæc statim quasi Mortis Malleo percussa motum omnem penitus amittit, nec amplius promoveri valet ulterius, prout ovum (supra quod Gallina aliquamdiu cubuit) refrigeratum, ineptum deinceps redditur ad fœtum producendum, vita puta sive internus calor alterans deficiente externo evanuit, & sic quod prius quotidie ad perfectionem tenderet, jam casu impeditum, fit abortus, futuri motus spontanei spe nihilâ relictâ. Hæc causa est, quod cum tentarint nonnulli calore artificiosè excogitato ☿ supra terram digirere, ludicrum retulere operis sui pretiũ. Tollitur ergò seu potius impeditur forma in accessu suo, quæ (ut supra dictum) est lucis ineffabilis particula, quæ præsto adest, hospitium suum illuminans, dummodo ab extra cuncta aptè fuerint disposita, atque ita sui in rebus impressionem relinquit, quæ à rebus suscepta fermentum producit, quod omnis transmutationis verus auctor est, per sui odorem fermentaceum, res ipsas, in quibus est, alterans, ad corruptivum pariter atque generativum motum excitans. Deficientibus autem ab extra requisitis ad hæc accidentibus, sponte hæc cuncta ruunt, nec faciliè hæc ruina ulla arte reparatur. Relinquitur igitur nobis materia cruda, metallica, indigesta, frigida, nec per decoctio-

coctionem purgata, quæ (respectu mineralium) fontanæ aquæ (respectu vegetabilium atque animalium) naturam æmulatur. Hæc est Materia vera, cui forma Mercurii Philosophici deest, pro quâ suam commutare tenetur, ut fiat inde quod quærimus. Ab hac autem formâ duplici respectu distat, primò ejus quod secum retinet superflui, secundò ejus (quod in isto deficit) virtutis spiritualis. Superfluitas duplex est, terrena lepra & aquea hydrops. Defectus autem est caloris Sulphurei veri, cujus additamentum omne superfluum penitus expurgabit. Aqua siquidem Philosophica uterus est, at non datur uterus generationi aptus absque calore. Adde itaque ac supple Mercurio, quod deest, nempe vim igneam ad urendum, & à Mercurio ipse decident omnes feces, quas tu exquisitè separabis. Hoc si præstiteris, opus perfecisti summè perspicacis ac peritissimi Philosophi. Jupiter tum adeptus est Imperium, & discussis teterrimis Saturni nubeculis, fontem tibi pellucidum coruscantemque emergere fecit. Hujus aquæ nitorem non vulgarem mirabere. Cujus virtutes non vulgares, quas non à materiâ, sed à formâ recipit, in nulla alia re totius mundi reperiendæ sunt. Aurum putâ naturaliter dissolvit, solutione verâ Philosophica, non prout solvunt operantes Sophistæ, per aquas corrosivas deturpantes, & à materiâ Metallicâ in quantum possunt, alienare conantes. Hic Mercurius Aurum atque Argentum de

se naturaliter producit Arcanum, item Auri potabilis, quod sciens scribo, hoc pariter norunt & testantur adepti.

Concludam itaque hunc Tractatulum, quia quaecunque dicenda restant, peculiari à me scripto tractatu candide traduntur. Tu interim Vale, his fruire, à Deo benedictionem expectes.

Nam à Patre Luminum solo hoc impetrabis.

Sic feci, Sic dixi.

L A U S D E O.

T R A C T A T U S

S E C U N D U S.

BREVIS MANUDUCTIO

AD RUBINUM COELESTEM.

De Lapide Philosophico, ejusque Secretario.

Lapis Philosophorum est Substantia quædam Cœlestis, Spiritualis, penetrativa, fixa, perficiens omnia Metalla in verum Aurum & Argentum (pro Medicinæ qualitate) omni probationi exposita, idque ex imitatione Naturæ, ejusque operationum, quanto proximius fieri possit.

Circa hanc substantiam Ars Chemia versatur, quæ illius perficiendi modum atque viam tractat, atque docet: non autem per diversa, sed per unicam solummodo rem fit, cui nihil addendum, nihil minuendum, sed superflua tantum removenda.

Quod autem ad artis hujus jus attinet, experientia hæc in re optime ad homines convincendos valeret: si enim verum hac arte Aurum fieri probetur, tum quidem de Artis tam jure quam utilitate haudquaquam erit dubitandum.

Transmutabilia autem hoc modo esse Metalla imperfecta, patet, quia omnia ad unum ad perfectionem fuere destinata, mansere autem nonnulla imperfecta, ob digestionis defectum. Ergo, si debite coqui possent, perficerentur & illa, quandoquidem nihil sit in materia impediementi quo minus hoc fiat, ex uno siquidem fonte omnia Metalla provenere, & nimirum crudo, frigido, humidoque, in quo nulla fuit inter Solem & Saturnum differentia veruntamen quid postea in hac materia operata est Natura, magis nimirum, vel minus illam decoquendo, hoc solummodo diversitatem fecit. Possunt itaque cuncta alia Metalla in Solem perfici, opere nimirum divini nostri & perfectissimi Magisterii, quod super imperfecta Metalla projectum, in tantum illa decoquendo perficere valet, in quantum ipsum est plus quam debite (quæ in Auro requiritur) perfectionis. Hic itaque advertere licet, quantæ sit virtutis, & quam Naturæ Spiritualis Lapis hic noster Divinus, qui nudâ projectione id supra terram unâ horâ perficere queat, quod Natura subterraneis operationibus nullatenus perfecisset. Quantum itaque possit Natura ab Arte adiuta, hinc liquidum erit perspicere. Lapis siquidem noster ut à Naturâ perfectus erat absque artis adminiculo, unariæ duntaxat erat virtutis: quæ autem per artem acquisita est virtus, cooperante & administrante Naturâ, singulo regimine est denaria, id est, infinita quodammodo; siquidem

computari nequit; primo siquidem illum dissolvendo, rursusque coagulando & decoquendo, cadit una pars Medicinæ super 1000. imperfecti Metallî, penetrans & perfectè tingens: verum si dissolutione iteratâ & coagulatione, medicinam hanc ulterius promovere tentabis, jam ecce in infinitum tenditur: citius enim tibi defuerit ad computandum ingenium, quam Elixiri ad penetrandum, & tingendum virtus: non quod immediatè tactu suo corporali totum illud tingat tantillum ita multiplicati Elixiris, verum virtute sua & influxu totum permeat: minima siquidem particula corporis imperfecti tangitur atque tingitur immediatè à medicinâ. Veruntamen ita se res habet, pars unaquæque tincta est contiguæ parti ad instar fermenti, tingit itaque Elixir id quod proxime tangit, tinctura parum debiliori quam ipse fuit præditus & imbutus, hoc rursus quod sibi proximum est tincturam communicando fermentat, idque tamdiu, usque dum tota demum massa ad perfectionem veri Auri perducitur. Hoc autem fit brevi temporis spatio, ob agentis nostri spiritualitatem; qui cum verus sit ignis Metallicus, non secus ac Elementaris ille, durissima quævis corpora imperceptibiliter penetrat & calefacit, etiam vel illas partes, quæ à carbonibus non fuerant tactæ, sic & hic Metalla per ignem resoluta & fusa momentò suâ virtute penetrat, intrat & tingit: sic à fermento pastam fermentari sæpius observatum est, etiam

vel exterior illa pars, ad quam Corporalis fermenti pars nunquam attingendo pervenit, non aliter & in hoc opere factum est. Observate itaque, quam naturalis sit hic noster in hoc opere processus: nos enim non (quod falsi nonnulli criminatores objiciunt) Aurum sive Argentum creare profitemur, verum ex iis solummodo, in quibus hæc insunt à Naturâ, arte nostrâ dicimus, ex metallis nimirum, quæ sunt ejusdem cum Auro & Argento materiæ, inæqualis vero digestionis, & propter hoc imperfecta manent, quæ projectione arcani nostri super illa digerimus & hoc modo perficimus, cum ad ea perficienda nihil aliud præter simplicem hanc cruditatis eorum decoctionem requiratur, quod abundè præstare potest medicina nostra.

Heu vobis itaque doctrinæ filiis! attendite mihi, quia certissime vobis notum faciam totum illius Lapidis arcanum, qui non est Lapis, & est in quolibet homine, & quolibet tempore illum suo loco reperietis. Hunc si habueritis, rem totius mundi pretiosissimam habetis. Divinus vero existit, ideoque non omnibus communicandus. Vobis vero Doctrinæ filiis rem totam manifestabo, nec quicquam ad hoc Magisterium necessarium reticebo. Vos vero attentis adeste animis, & verba mea percipite, altoque pectore recondite.

Transmutationis antea possibilitatem audivistis, nimirum quod res in perfectionem destinata,

nata, ob defectum vero decoctionis imperfecta relicta, possit per applicationem agentis ejusdem cum perfecto, ad quod hoc imperfectum fuerat destinatum, essentiae & Naturae, majoris autem perfectionis, in tantum perfici, ac maturari, quantum agens est exuberanti maturitate & virtute plusquam perfectum. Tale autem se habet Lapis noster ad alia metalla quaevis imperfecta; unde per illum haec esse in Aurum & Argentum transmutabilia, extra controversiam ponimus.

Animadvertite itaque Sapientiae amatores, quid & quale debeat illud esse, quod hoc praestare valeat; quod à Philosophis dictum est Lapis: sed est in quolibet homine, & in qualibet re, quovis quoque anni tempore, suo loco reperendum.

Notate verba, signate mysteria: quia certissime constabit ex Elementis; quibus nihil universalius, iisque non nudis, verum compositis & anatizatis, hoc est unumquodque Elementum qualitate sua dignoscendum praese ferens; ergo in omni re, sive omnis res, seu potius ex omni re, id est Elemento, est noster Lapis: quolibet enim eorum destructo perit aureitas. Ne sitis itaque solliciti de ullis rebus ab igne combustilibus: certe enim, quod ex omni re fit, hoc est, quod Elementi uniuscujusque vires seu qualitates anatizatas continet, ignis sine periculo violentiae resistit.

Hec vobis itaque Doctrinæ filii Maximum vobis ecce notum facio secretum : Deus autem vos juvet ad arcanum hoc indignis omnibus celandum ; Lapis noster non aliunde prorsus quam ex metallis originem suam ducit , iisque perfectissimis : vos autem permittetis vulgus in hac arte operantum in omnibus rebus extraneis quærere: quotquot autem vestrum veritatis amatores estis, non alibi quam in Metallis investigare aggrediamini : unum etenim , inò unicum est nostrum verum principium. Quid autem sit illud, vestrum erit attendere, neque quicquam heterogeneum in opus hoc inducere ; illud autem aliis relinquere, qui talibus in rebus Lapidem nostrum quærunt, semper autem frustra laborabunt, quandiu quid sit unicum illud nostrum verum principium, ignorarint.

Ego vero vobis illud notifico ; Mementote itaque, quod ex Leone Leo, ex homine homo generatur, ab aliis autem hæc generari expectare, absurdum esset & ludibrium ; non secus ex combustibilibus combustibilia, ex æternis æterna producuntur. Creditis ex tribulis uvas, aut ex spinis rosas colligere ? Tam absurdum erit, si quis ex Animalibus, Herbis, aut istiusmodi, Lapidem nostrum fabricare conetur, quasi alibi, quam in Auro quærendum esset aurificandi principium : ex talibus itaque non est quærendus Lapis noster, qui naturales veri Auri proprietates referre debet, quæ non sunt in rebus istiusmodi

modi, nec ab ipsis petendæ, nisi spermata creare velimus, quod nullius est hominis, sed Dei solius proprium, & si quis se hoc facturum promitteret, falsus esset & mendax. Sufficiat itaque nobis spermata, quæ parata nobis sunt ad manus, disponere & administrare, nova verò ex rebus heterogeneis creanda, non cum re, quod & factu est impossibile, & si fieri posset, nibilo tamen magis pollerent hæc spermata artificiosa, quam Naturalia illa, quæ habemus à Naturâ operi nostro parata. Nullatenus itaque credendum est ei, qui spermata Metallorum ex Herbis & istiusmodi se producturum profitetur. Quamvis enim mirificè rudioribus Philosophi, ac artificis periti titulo imponat, attamen dum creatis uti nescit, cum multo minus creare posse Spermata est probabile.

Quicumque itaque artis futurus erit filius, discat & agnoscat Lapidem nostrum Metallorum transformatorem in speciem perfectam, esse in Metallis perfectissimis proximè inclusam & contentam: ex his itaque illius productionem discere admoneatur, & non ex aliis.

Nunc itaque fatis, ni fallor, aperte audivistis, unde hujus tam arcani lapidis materia sit quaerenda. Et si bene animum adhibuistis, hac in re vos errare non continget. Nunc de ejus nomine aliquid dicamus, quomodo enim sit in omni loco & homine, explicatum est. Nunc quomodo & quare dicatur lapis, & non lapis, docebo, ulti-

mò quomodo reperiendus sit, adumbrabo. Dicit enim Philosophus, quod sit lapis, & non lapis: quod perperam intelligunt nonnulli, idque semper fere vulgus; interpretatur enim ad litteram, esse aliquid, quod autem ignorat, lapidis formam referens, quodlibet etiam vel ipso tactu in Aurum probatum tingens; sive ligneum fuerit, sive lapideum, quod pro falsissimo (idque meritò) reputat: omni itaque arti (exceptâ Diabolicâ) impossibile judicat: quare audito vel Chemistæ nomine, abhorrescit statim, & abominatur, nec aliter eum, quam impium, stolidumque suorum bonorum profusorem existimat, falsâ hac & confusa lapidis nostri secretissimi acceptione ad hoc incitatus: idèò rudiores homines Jure Civili puniendos esse tales homines supersticiosè credunt: sub nomine verò hominum rudiorum non illos tantum vellè, qui plebeji seu illiterati sunt & indocti, verum etiam nonnullos imò plurimos viros aliter doctissimos, forsan etiam & pios, intelligo; quos rudes ideo nomino, tum quia hujus artis rudes sunt & ignari, nec non etiam, quod rudibus adeo sunt moribus præditi, ut canino more quidquid ignotum sit, oblatrent, & de iis maledicant, quæ nunquam mente suâ aut conceperunt, aut concipere poterant. Hos pessimè habet hæc mea reprehensio, quia quod tam pietati, quam doctrinæ contrarium est, illi & docti & pii faciunt, talia nimium judicant, quæ nec discernunt, nec discerne-

re valent : cum enim moneat doctrina , suadeat pietas , ut eaquæ quis judicat perpendat , & examinet,hi contrà illud indubitanter condemnant; quod tamen postquam damnarunt, adhuc quid sit nesciunt, & ignorant, quod omni Philosopho est indignissimum.

Alii adhuc Chemicæ artis studiosi, quamvis naturalius paulo rem intelligant, tamen in hoc errant, quod lapideam aliquam congelationem facere velint, ut nimirum aliquid lapidis formam referens conficiant, ad hoc Philosophorum verba allegantes, qui lapidem esse affirmant.

Vos autem intelligere velim, non ideo dictum lapidem, quod lapidi assimiletur, sed hac solum de causâ, quod ignem non fugiat, verum fixus in eo maneat : non secus ac si esset lapis, & propter hoc secreti occultandi gratiâ lapis dictus, alia autem in re nulla lapidem referre, atque ideo non est Lapis, verum specie Aurum purius purissimo, fixitate, seu incombustibilitate lapis, figurâ pulvis subtilissimus, ad visum corpus grave, ad tactum impalpabile, ad gustum dulce, ad odoratum bene olens, virtute spiritus penetrantissimus, siccus existimatus, & tamen unctuosus, super lamellam metalli facile fluens, & tingens : quapropter Pater omnium mirabilium merito vocatur, singula cum in se Elementa habeat omnia, tamen sunt adeo anatizata in eo, ut nullum prædominetur, verum omnia quatuor quintam unam essentiam seu naturam constituent, quæ
nulla

nulla est ex quatuor, verum omnium participat, estque complexionis temperatissimæ, quamvis purus sit ignis Metallicus, & hic est lapis noster, qui non est lapis, nec aliquod sibi proprium nomen habet, & tamen nihil inest toti mundo, cujus aliqua sub consideratione nomen sortiri non possit. Naturæ siquidem est quam admirandæ, quam si dixerimus esse Spiritualem, verum est; si corporalem, propriè loquimur: est Aurum etenim, idque non vulgi, sed spirituale, hoc est subtile, penetrativum, ac nobile factum: quapropter est spiritus sive essentia quinta, omnium Creaturarum post animam rationalem nobilissima, cunctos morbos, cunctasque imperfectiones tam in Animalibus quam Metallis (pro medicinæ qualitate) ad temperiem exactissimam perfectamque reducens: & est verè hic noster Microcosmus, quem tanti æstimamus. Habito hoc lapide, seu pulvere, seu quinta essentia, non deerunt nec divitiæ, nec salus, Deo dante, cui gloria in seculum.

Verum ut ad ultimam in me susceptæ provinciæ partem accedam, ut nempè, quibus hic noster lapis mediis obtineri possit, ostendam; non enim à Naturâ fabricatus, est quærendus; verum arte & ingenio opificis componendus, natura tamen adjuvante, operamque præbente: uti enim fat abundè declaratum est, materiam hujus lapidis non aliundè quam à metallis esse petendam; nihilominus tamen hæc metalla non sunt lapis
 noster

noster, quod intellectu est facillimum: aliam enim formam à lapide nostro diversam habent. Veruntamen, quod ex iis elicienda sit nostra medicina, non nego, ut autem eliciatur, necessario tollenda erit prior metalli forma, idque sub conservatione speciei, quamvis sub istius particularis & individui metalli destructione. Metallica autem species in spiritu habitat & conservatur, qui spiritus non in alia ulla re, quam aquâ sui generis homogeneâ, residet: est enim aqua spiritus habitaculum, qui in conservatione speciei est in primis retinendus. Aurum ergo est à suâ formâ mutandum, idque in aquam sui generis homogeneam, in qua aqua spiritus Auri conservatur, qui postea Aquam suam reinspirat, inducitque, post putrefactionem, novam formam, millies forma Auri (quam reincrudando amisit) perfectiorem.

Reducenda sunt itaque corpora Metallica in aquam homogeneam, manus non madefacientem; ut ex hac aqua nova species metallica resultet, quovis metallo longe nobilior. Hæc est medicina nostra pretiosissima & Rubinus Caelestis.

Totum autem hoc opus Naturali illi subterraneæ operationi optime respondet, unde opus merito naturale vocatur. Natura enim ex ☿ solo frigido humidoque assidue digerendo & coquendo in venis terræ metalla secundum species producit. Ars autem ad opus contrahendum, subtiliorem

liorem longe operationem invenit, similem huic tamen: Mercurio enim crudo frigido humido-que, Aurum maturum dissolvendum conjungit, & ex utrisque hisce unum ☿, quem aquam vitæ nominant, efficit commixtione, secretaque conjunctione: quem ☿ tandem decoquunt in Aurum non vulgi, sed longe nobilius, quod cadit super imperfecta metalla quævis, eaque in probatum Aurum, omni probationi expositum, tingit.

Intelligitis itaque, ut credo, quod quamvis ex Auro solo sit lapis noster, tamen Aurum vulgi non est ille. Ut ergo ex Auro vulgi eliciatur Aurum nostrum, dissolvendum est in aquam non Elementarem, sed manus non madescentem, hoc est mineralem; quæ aqua est Mercurius, qui ex servo rubeo tractus habet in se quod citra ulla manu impositionem totum opus perficiat. Estque hoc tandem unicum illud principium verum & Naturale, cui nihil addendum, nil removendum aut minuendum, nisi superflua quædam, quæ absque ullo humano adminiculo ipsemet sua vi atque instinctu Naturali perficiet. Tu itaque hoc ☿ habito aliud nihil cures. Non immerito Philosophus ergo dixit: *Totum tuum intendatur studium in decoquendo ☿*; Ego vero tibi dico; Totum tuum intendatur studium in hoc Mercurio comparando, id est in Latone nostro rubeo dealbando, quo facto, tu quod tuum est fecisti; quod autem reliquum est, non nisi opus est

est mulierum, ludusque puerorum : præsto enim aderit Natura, quæ cetera expediat, interea vero quies tibi datur optatissima, ut dixit Philosophus, quæ quidem quovis labore est optabilior.

Scitote enim, quod non sit leve opus hoc nostræ albificationis (radicalis nimirum) hoc enim certe erit alterati & reducti corporis indicium, nec unquam ad pristinam suam formam Aurum ita albificatū redibit : ex corpore enim spiritus, & ex fixo hac operatione factum est volatile. In dealbando itaque Latone totas tuas intendas vires. Facilius enim est Aurum facere, quam sic destruerre: qui enim sic dissolvit, congelat potius, coincidunt quippe corporis solutio, spiritusque congelatio.

Considerate vero, sapientiæ filioli, & signate hæc mysteria : quidquid dissolvit, est spiritus, quidquid vero coagulat, est corpus. Vultis itaque vestra corpora dissolvi, spirituali vobis imprimis opus est substantiâ, quia corpus non dissolutive ingreditur corpus, spiritus autem illud intrat, attenuat & rarificat, & quoniam aquam quæritis, aqua itaque vobis ad hanc manifestandam opus est : omne namque agens, aliquem actum exercens in aliquid, sibi illud, in quod agit (in quantum fieri possit) assimilât, & ad efficientis naturam omne naturale conformatur effectum, ad aquam itaque ex terrâ educendam, aquâ opus erit.

Non (quod perperam nonnulli existimant)
hic

hic per aquam intelligo aquas fortes, aquas regis, aliasque corrosivas, quas artificiosè sibi componunt Alchemistarum vulgus, in easque species Metallicas dissolvendas ponunt, quas tamen non dissolvunt, sed corrodunt, deturpant, corrumpuntque, quis enim crederet, illas aquas posse metalli veterem formam destruere sub metallicæ speciei conservatione, quæ tamen ipsæ sunt à natura metallica alienissimæ? Quippe non sunt sat efficaces, ut species penitus destruerent, aliter in suam Naturam converterent; in quantum autem possunt, illas in sordidum aliquid transformant: quanto enim magis corpora corroduntur, tanto magis à metallicâ specie alienantur. Nostra verò aqua est aqua Mercurii, dissolvitque corpora in ☿, cumque eis dissolutis inseparabiliter conjungitur, cohabitat, & concoquitur, ut ex eis fiat unum illud spirituale totum quod quæritur. Omne enim quod aliquid naturaliter dissolvit, ut hoc modo species rei dissolutæ conservetur, permanet cum re dissoluta materialiter & formaliter, cumque illa coalescit & inspissatur ab eo, & illum nutrit, ut videre est in grano tritici; quod cum à terreno vapore humido dissolvatur, substât hic vapor huic grano post dissolutionem pro humido radicali, & cum eo in plantam coalescit. Observandum erit & aliud quoque in omni naturali dissolutione, quod, cum ejusmodi dissolutio sit mortui vivificatio, hoc per nihil aliud fieri possit, quam per illud vivum, quod fuit de essentia

sentia hujus mortui, priusquam mortuum est, veluti in grano est mortua (ut ita dicam) vita, quam vivificatam velimus : hoc itaque per nihil aliud fieri potest, quam per vaporem terræ, humidum cœli calidumque, quippe vel ipsum granum ex terrâ fuit extractum, & quondam nihil aliud erat quam ejusmodi vapor, qui postea decoctione mortuus est factus, ergo per hunc solum sub conservatione speciei naturaliter vivificandus.

Hoc ideo scribo, quod tot tamque docti viri, vulgari illo ☿ tantopere sint decepti : quamvis enim aqua mineralis sit, non tamen similis cum Auro Naturæ seu essentiæ. Quis enim non fatebitur, quod si granum tritici in palude aquosa (ubi tamen Junci vegetare solent) projiciatur, non germinabit nec crescet : unde hoc quæso, nisi quod humor ille aqueus non fuit essentialis, nec similis cum tritico naturæ ; quapropter non dissolvit naturaliter, verum destruit ; non dissimiliter Aurum, si argento vivo vulgari decoquendum commisceatur, aut alii cuivis ☿ nisi soli suæ humiditati, non suscipit in iis dissolutionem, utpotè quia aquæ hæc crudæ nimis, frigidaque & immundæ, longè sunt dissimilis ab auro Naturæ, quapropter in iis non emendatur nec illas retinet, nec cum iis maturatur in longe nobilorem (quam ista natura) perfectionem ; Tandem itaque ☿ noster non est ☿ vulgi, est enim aqua pura, munda, clara, nitida, & resplendens, plurimæque admiratione digna : cruda

est frigida & immatura, si ad Solem comparetur: matura verò calida digestaque respectu ♀ vulgaris, qui nullas habet huic similes qualitates, excepto solo albedinis colore, fluxusque sui forma, in quibus tamen ipsis permagna differentia.

Ut ergo probè tandem intelligas, quæ sit aqua nostra, per circumstantias, dico tibi (idque charitate commotus) quod sit viva, currens, clara, nitida, albissima instar nivis, calida: humidaque, aërea, vaporosa, & digerens, in quâ Aurum liquefit, ut glacies in aqua tepida, in hac continetur totum ignis regimen, & Sulphur, qui in hac existit & non dominatur. Illud est revera custos ille portenarius, balneum Regis, suæque Reginae, assidue calefaciens, idque incessanter, & tamen aliunde sumitur, quam à materiâ, & à substantiâ aquæ albificante est distincta, conjuncta tamen & sub eadem forma fluxus eodemque colore apparens. Hic est calor ille lampadis, qui si temperatus sit, quotidie circumaget materiam, usque dum exsiccata per Calcinationem humiditate ignis secundus cinerum producitur, in quibus vas sive aqua hermetice clauditur, & sigillatur, secundum Philosophi dictum. Accipe vas, percutite gladio, animam ejus accipe, hæc est clausura. Est itaque aqua hæc nostra Vas nostrū, in eaque occulte habitat furnus noster, cujus ignitio oportet ut sit moderata, ne totum opus destruat, satis tamen valida, ne ob caloris defectum despondeat animus. In hac itaque aqua totum vasis nostri

nostri secretum consistit, furni quoque arcani structura in hujus aquae compositione fundata est. In hujus cognitione omnes nostri ignes, omnia pondera, cuncta regimina latent. Haec aqua est tons ille clarus pellucidus, in quo lavandus est Rex noster, ut omnes suos inimicos vincere valeat. De hac aqua & ejus praeparatione esto sollicitus, quia certè absque ullo alio adminiculo, nisi per corporis perfecti purgati & limati appositionem Natura ex hac lapidem nostrum secretissimum efficiet.

Et dico tibi in veritate, quod haec aqua est mineralis, pura & munda, nec aliunde extrahi potest nisi ex iis solummodo rebus, in quibus à naturâ inest. Estque res illa ex quâ proximè extrahitur, praë omnibus occultissima, modus quoque illam extrahendi est mirissimus, vis quoque ejus stupenda. Solem enim nullo cum negotio solvit eique amicitur, illumque ab omnibus suis sordibus lavat: alba est, tepida, limpidaque. Laudetur itaque Altissimus, qui Mercurium hunc creavit, eique dedit naturam cunctas alias superantem. Certè enim absque hac aqua vanum esset & inutile opus Alchymicum. Tu vero quæ sit haec aqua attende, & ex opere, sicut & ipse feci discere. Habito enim hoc Mercurio, clavem totius artis habes, quacum omnia secretissima Philosophorum referares. Est itaque aqua nostra simillimæ cum Auro naturæ, dissimilis substantiæ, in quo faciendo maximus est factor. Considera

itaque alteque perpendas Naturæ possibilitatem, neque quicquam heterogeneum inducas: Natura enim sua solum Natura emendatur, & in alia nulla. Sed si adhuc non intelligitis, nolite me culpate; sincere siquidem (in quantum licitum est homini loqui) vobis rem totam exposui: ut ergo conclusionem hujus rei intelligatis, sitis quam attentissimi. Lapis noster fit ex una re, & ex quatuor substantiis Mercurialibus (ex quibus una est matura, cæteræ crudæ, puræ, quarum duæ sunt per tertiam ex minera tractæ, modo tamen miro) junctis igne temperato non violento, atque ita quotidie coctis, usque dum ex omnibus fiat unum naturali conjunctione, secretissima, non manuali.

Postea mutata ignis qualitate, digeratur igne indies crescente, primo limine debiliore, atque ita quotidie aucto, usque dum figantur hæc volatilia. Per Sulphur sui generis fixum & incombustibile, usque dum totum compositum eandem Naturam, fixitatem, & colorem sortiatur: tum enim securè igni resistit, estque hæc fortitudinis fortitudo fortis, omnem rem subtilem vincens, solidamque penetrans, cujus in terram versæ vis integra apparet.

Sunt autem, ut specialibus rem describam, multiplices hujus nostri processus gradus numero 12, quos omnes breviter percurram, primus quorum Calcinatio dicitur.

DE CALCINATIONE.

Estque Calcinatio prima Lapidis purgatio, humiditatis exsiccatio, per vim caloris naturalis aquæ calore externo excitati, unde compositum in calcem seu pulverem coloris nigri vertitur, unctuosum tamen, & radicalem humiditatem retinentem.

Causa finalis hujus Calcinationis est ut solutio Lapidi melius inducatur, quæ sine hac haberi non possit: est enim Aurum corpus valde fixum, nec immediatè ab aqua nostra solvi potest, nisi ex parte solum, hoc est, molle fit, incrudatur & albificatur, in qua albificatione duæ apparent Naturæ, volatilis & fixa: quæ Draconibus seu Serpentibus assimilamus. Quapropter ut plena fiat dissolutio, contritione opus est, Corpus calcinando, ut spongiosum fiat, & viscosum, quia tum demum solutioni idoneum est.

Causa secunda finalis hæc est, ut contrarias qualitates conciliaremus: dum enim pugnant, nobis inutiles existunt: in prima enim conjunctione aqua nostra distinguit inter Sulphur & ☿ volatilem & fixum; Suntque hæc sibi mutuo inimici, resque diversæ: nostrum vero est ad unitatem revocare; non autem conciliantur qualitates contrariæ nisi per medium, sunt itaque in primâ nostrâ operatione quatuor qualitates contrariæ, calor, frigus, siccitas, & humiditas, quarum duæ calidum & siccum Sulphuri, frigidum & humidum Mercurio attribuuntur; oppo-

nuntur itaque contrarietate diametrica, calor Sulphuris, & frigus Mercurii; humiditas quoque ☿ & siccitas Sulphuris: hæc contraria ut ad amicitiam reducamus, hoc nequit fieri absque medio, medium ergo erit utriusque particeps, utriusque quoque accommodatum. Vellemus itaque calorem & frigus conciliare, medium per quod hoc fiet, erit siccitas, quod utriusque tam calori, quam frigori poterit conjungi. Vertendo itaque compositum in terram, jam concordant in hoc tertio frigus & calor, ut cohabitare possint, gradu nempe remisso, postea vero in aquam dissolvendo, conciliantur & alii duo inimici, siccitas & humiditas per aquæ frigiditatem, adeo ut jam ex duobus unum factum sit conjunctione, post naturalem separationem, factâ.

Efficiens vero hujus Calcinationis est caloris operatio in humidum; omne quod sibi resistit, in pulverem subtilissimum convertens; movens autem instrumentum est ignis, contra naturam aquæ nostræ dissolventi inclusus; excitans calorem in corpore, digerensque humiditatem in viscosum seu unctuosum pulverem.

Quod autem hæc operatio sit dissolutione prior, has habete causas; Prior, quia antea facta est quædam, ut ita dicam, solutio per aquam nostram divinam facta. Necessariò itaque erit spirituum congelatio proximo loco expectanda, quia congelantur spiritus semper post corporis dissolutionem,

lutionem : eandem siquidem operationem habent. Qualis ergo solutio, talis post illam congelatio est expectanda.

Deinde ordo Naturæ hoc postulat, primo enim mulier Dominium suum exercet, quam à viro suo vinci necesse est : mulier vero totam suam in aqua dominationem retinet ; hoc ergo primum erit opus vires suas exerentis viri, illud, in quo utramque suam qualitatem mulier possidet, primo superare, quo facto, facile illud in quo unam tantum qualitatem habet, sibi subjiciet.

Ultimò calor non necessario alicui qualitati consecutive jungitur, sed siccitas caloris erit semper finis ; Ex quo itaque vir primo debet vires exerere, ergo calcinatio principium operis recte statuitur.

Est ergo calcinatio caput operis; sine hac etenim nulla erit nec commixtio, nec unio ; hæc itaque primis lapidis tui diebus facienda est, in prima enim dealbatione corpus in sua duo reducitur principia, Sulphur & Argentum vivum : quorum primum fixum, alterum volatile : duobus ergo Serpentibus comparantur, seu Draconibus, uni alato, volatilem ejus Naturam designans, alteri sine alis, fixitatem denotans; utrumque hoc ex uno fonte procedens, ad unum tendit, ideo Serpenti caudam ore prehendenti assimilatur, ut ostendatur, Sulphur nihil esse extra substantiam Mercurii, nec Mercurium extra substantiam Sulphuris, sed quod Mercuriale hoc

Sulphur Sulphureusque ☿ totam artem perficiunt. Unum ergo compositum de jure dicitur, quod etiam si primo operis limine duplex appareat, unde Rebis dicitur, Conjunctione tamen unum idemque fieri possunt, diciturque hoc unum Elixir, quod nunquam possibile esset, nisi ejusdem penitus essent Naturæ. Diligenter itaque observanda est Natura Sulphuris & ☿, & ab erroribus cavendum: non enim diversa sunt hæc duo, sed unum & idem Sulphur ☿ maturus & digestus, ☿ Sulphur crudum & immaturum.

Observandum ergo erit divinum illud generis opus, quomodo nimirum in metallicis corporibus præcreandis sub terra in mineris operata est Natura, quia nostro in opere ad illius imitationem, quam proximè fieri possit, omnia facimus, quapropter eandem, quâ usâ est, materiam eligimus, licet ad operis abbreviationem, & plusquam perfectam lapidis exaltationem, subtiliorem longe viam dispositionis ars sibi adinvenit. In venis enim Metallicis una res sola invenitur, Mercurius videlicet, quæ admodum est cruda & frigida, & in quo Sulphurea qualitas prorsus succumbit, calor quoque nullus fere digestivus ibi reperitur, verum motu imperceptibili post longum tempus paulatim mutatur hoc principium Metallicum, usquedum tandem convertatur in Sulphur fixum, ita quod dum frigidum humidumque manebat, Mercurius dicebatur, in hac suâ elevatione seu excitatione Sulphur nominatur.

Aliter

Aliter vero se res habet in hoc nostro opere : præter enim Mercurium crudum , frigidumque que aliud habemus , Aurum videlicet maturum, in quo actu existunt activæ magis qualitates. Hoc itaque Mercurio nostro, in quo passivæ qualitates reperiuntur, jungimus, ut alterum alteri subveniat, quodque Natura in mineris nullo calore adjuta digessit, nos duplicem ignem habentes digerimus, unde fit, quod non simpliciter Aurum, verum aliud quid Auro nobilius multo & præstantius efficitur.

Videtis itaque quid sit Sulphur, quid Mercurius, quomodo quoque duplicem Mercurium, duplexque Sulphur in arte nostra habeamus : quæ tamen essentiâ non sunt distincta, sed maturitate & perfectione: qua itidem ratione operentur, ut credo intelligitis. Incrudatur siquidem corpus Auri perfectum per aquam nostram divinam manus non madefacientem, & ad prima sua principia reducitur. Mercurium nimirum qui non est sine Sulphure luminarium Naturas participante. In hac itaque operatione ascendit mulier super virum & prædominatur in eum ad tempus, quod quidem est innaturale, usque dum vires suas exercere vir cœperit, & tum primum per calorem suum siccitatem inducentem exsiccatur mulieris humiditatem, omnia convertendo in pulverem subtilissimum & viscosum, per Calcinationem, ex quo pulvere dissolvitur postea aqua per solutionem, in qua aqua spiritus dissol-

ventis & dissoluti, Vir & Fœmina commiscen-
tur. Sed ne hic quidem excitatus calor modum
invenit, sed adhuc operatur quotidie separatione,
distinguendo inter subtile & spissum, ut superna-
tet prius, subsideat posterius tamdiu donec omnia
ejusdem fiunt qualitatis, & tum demum horâ
suâ naturalitatis inseparabiliter conjunguntur,
ascenditque vir super mulierem, illamque im-
prægnat: parit tandem nebulam quam concepit,
in qua putrefit & corrumpitur, & postea glorio-
sus ascendit seu resurgit uterque, non jam divisus,
sed unum idemque factus conjunctione, & ita
coagulatur, sublimatur, cibatur, atque exaltatur
in Naturam perfectissimam, quæ tum fermentari
possit, & multiplicari pondere & qualitatis
bonitate pro libitu, cujus usus insignis tam in
projectione, quam in medicinâ probabitur.

Cineres itaque hi nigri fœtidique non sunt
vilipendendi: in iis siquidem Regis nostri Diade-
ma continetur, & dico vobis in omni veritate,
quod albedo nunquam habebitur, nisi nigrum
effeceris: nisi enim putrescat, corpus sine fructu
manebit: sin vero corrumpatur, tum quidem vi-
debis quid ab eodem loco, ubi visum est corpora
quod habuerant perdidisse illinc resurgentes,
quod nunquam antea fuerunt, apparebunt. Ho-
norate itaque vel Regis nostri sepulchrum, nisi
enim hoc feceritis, numquam illum ab oriente
venientem admirabimini.

Cavendum itaque erit, ne in hoc primo limi-

ne erretis : actum siquidem est de opere, nisi hic cauti sitis. Errores vero in hac operatione communes multi sunt ac varii, eorum primò, qui, quid fit calcinandum, ignorant, verum aurificandi principium in rebus extraneis quærunt. Quidam illa quæ non sunt ejusdem cum metallis impositionis, pro materiali suo principio inducunt, qualia sunt Boraces, Alumina, Atramentum, Vitriolum, Arsenicum, Semina, Plantæ, Vinum, Acetum, Urina, Crines, Sanguis, Gummata, ac Resinæ terræ, Salis uniuscujusque generis nonnulli (tantus est eorum stupor) ex flamma generare conantur; hos, ut nihil profus hac in arte intelligentes, prætereo. Alii, quamvis in metallis operentur, tamen vel aquis corrosivis, salis sulphurisque spiritu, vel igne calcinationem cupiunt perficere; & corpora quidem corroduunt, non calcinant; non enim fit hæc calcinatio per nativam corporis caliditatem amico calore adjutam, sed per corrosivam tantum vim aquarum, sine ulla metalli ad hanc propensitate: deturpantur itaque metalla, & dissipantur, atque ita à Natura metallica alienantur, non autem naturaliter calcinantur. Omnis ergò calcinatio, quæ fit alibi, quam in perfecto corpore Auri, vana est, & ad opus nostrum inutilis.

Omnis quoque Auri calcinatio, quam non sequitur sine ulla manuum impositione in Mercurium dissolutio, fallax est & inanis.

Per Mercurium itaque necessario facienda est hæc

hæc nostra vera calcinatio, qui Auro (debito observato quantitatis, & qualitatis pondere & proportionè) junctus, mollit, & soliditatem tollit, incrudatque, & per suum calorem internum externo Vulcani adjunctum, nativumque illum Auri excitat, qui excitatus agit in humiditatem, efficitque in pulverem subtilem, viscosum & nigrum: estque hæc vera clavis operis, conjunctione immaturi maturum incrudare, incrudatum calcinare, calcinatum dissolvere, Philosophicè, non vulgariter.

Signa hujus nostræ calcinationis hæc sunt, primo quod post aquâ satiati corpus fuerit, paulo post quamprimum custos portenarius balnei calorem excitaverit, obscurari incipit aqua sive compositum antea splendidum, deinde visibiliter turgescit & intumescit, ascendens descendensque continuo, usquedum totum tandem fiat pulvis viscosus & pinguis: in quo apparet humiditatem conservari in hac operatione: aliter frustraneus esset labor, inde ergo facillime in aquam mineralem resolvitur, quod ultimum est certissimumque indicium, veram fuisse, & Philosophicam nostram calcinationem. Quamprimum enim calor operari cœperit, impatiens ejus frigidum humidumque, superiora petit, inde liquefit descenditque atque ita reducit quantum possit ad sui similitudinem; hoc assidue faciens usquedum totum tandem in aquam pinguem quasi & glutinosam resolvatur; Ita enim concatenatæ

venatæ sunt operationes nostræ, quod una sit causa principiumque alterius, nec sine una altera vel haberi vel intelligi possit. Nos vero ut filios artis plenius instituamus, indignosque ab hac arte quam remote arceamus, diversas quasi operationes tractamus, cum non sit nisi unum recipe, una res, unum regimen & dispositio successiva ad nigrum, album & rubrum, nec aliter sumus intelligendi. Quapropter omnis qui vere Philosophus erit, sensum, non literam in hac arte scribentum respiciet.

Ut autem ad veram nostram calcinationem perveniatur, hæc quæ sequuntur sunt animadvertenda.

Primò, ut nostrum Mercurium compares, sine quo nihil in hac arte fit: vide ergo ne vulgari illo Mercurio decipiaris, qui ad opus nostrum est penitus inutilis, si enim ad extremum usque diem cum illo opereris, nihil in eo reperies.

Secundò cavendum est, ne ignis furni nimium intendatur, sed clibanica sit ejus mensura: quod ut plene intelligas, cognoscas, Sulphur quod in Mercurio seu aqua non dominatur, illud materiam digerit, quod & Azoth tibi abundè sufficiunt. Ne ergo interna illius qualitas externam confundat formam, tum de ignis construendi modo ne sis sollicitus: tantum cave, ne lentus sit nimium, tum enim ob caloris defectum animum facile despondebis; neque adhuc nimium sit violentus, sed in modum gradus naturæ corporibus
mitis,

mitis, & frigus excludens : hæc tene de igne interno contra, naturali, internum voco, quod opus sine augmentet.

Tertiò de quantitate cures, ne tantum Latoni bibendum imponas, ut postea edere non valeat. Si etenim nimium imposueris, Pelagus fiet conturbationis : si minus justo, comburetur in favillam, ne sis igitur avarus aut prodigus, sed inter extrema, mediocritatem serva. Quapropter in conjungendo viro cum suâ scemella recordare, quod oporteat Sulphuris activitatem exsiccare Mercurii superfluam humiditatem : quapropter ne nimio crudo spermate activam submergas, mulier quoque primo dominari cupiet, ergo ne terra nimia humiditatem tui lapidis suffoces, verum cum ingenio temperes suaviter & secundum Naturæ exigentiam, ne vires lapidis imminuantur. Amalgama igitur, non, ut faciunt Aurifabri, cum aquæ quintuplo aut quadruplo, sed ut faciunt Philosophi, cum duplo aut triplo ad ultimum, præstat vero ut tres ad quatuor accipias partes, quam unam ad duas, melior siquidem erit solutio, quia naturalior Calcinatio. Attestatur mihi Riplæus, quo plus, inquit, terræ minusque aquæ accipias, eo meliorem solutionem videas. Inprimis ergo cave, ne sit terra tua undis obruta, quia in terra ignis occultatur, qui non operabitur, si nimium adfuerit humidi superflui, unde error erit incorrigibilis & vanum opus.

Quartò attendas vasis clausuræ, ne spiritus

evolent, & destruat opus. Custodi igitur vas & ligaturam ejus, nec levis hoc esse momenti existimes. Consideres ergo hominem, qui ut per naturam generatur, ita & Aurum nostrum per artem Naturæ administrantis maturatur: perpendas igitur quanta cum cura uterum mulieris prægnantis clausit Natura, ne quidquam aut ingredi valeat, alioqui periret fœtus. Non minori cum industria tu quoque hac in re cautus sis in perficiendo hoc opere Philosophico, ne irritus sit labor; Audi igitur Philosophum dicentem: Accipe vas & ignes percute gladio, animam recipe, hæc est clausura; Hermes quoque dicit: Vas Philosophorum est aqua eorum, & pro certo cognoscas, quod vas naturæ sit solum nobis hæc in arte utile, quod diligenter est occludendum. In formando quippe Embrione maximi existunt venti, qui si evanescerent, actum est de nobis. Error quippe est irreparabilis, unde damnum certissimum.

Opus quinto est patientia, ne animum despondeas, aut solutionem præproperare studeas, verum firmiter crede, festinantiam nimiam conjunctioni valde esse inimicam, illamque impedire: impertinenter enim corpus dissolvendum rubificat, excitans in illo febrem, hoc est contranaturalem ignem, unde malleo quasi mortis percussus impertinenter ex activo fit passivum, & pro nigro citrinum instar papaveris sylvestris apparet. Nostra vero calcinatio vera humidum radi-

radicale conservat in corpore dissolvendo, & nullo alio colore nisi nigro absolvitur, & fit calx discontinuus, unctuosus, pinguis, & ad fusionem idoneus. Patientes ergo sitis, & longanimes, ut votum consequi possitis, quia plurima vobis erit dependentiæ causa. Quum igitur de operationibus nostris loquimur, nolite credere, nos illas uno vel duobus diebus perficere, neque colores aut signa prima horula videre; non sane, verum multum diuque expectavimus, usque dum facta fuit patientia inter qualitates contrarias, quare in praxi sua docet ille Trevisanus, vir in hac arte doctus & bonus, se in carcere, hoc est in dubio, animique suspensione quadraginta dies mansisse, post vero rediisse & vidisse nubes & nebulas. Quin &, si vel granum in terram bonam projicias, non quavis hora terram semovendo inspicias, ut videas utrum & quantum crescere inceperit, hoc si faceres, ne vegetationem quidem suavam multo minus fructum inde expectares. Tam stulti sunt & insipidi, qui quamprimum dissolvens cum dissolvendo conjunxerunt, statim aliqua operationum signa quærunt, nec possunt sibi met satisfacere, quin aut moveant aut aperiant, aut aliquid addant, detrahantque; aut saltem ignem augent, ut opus accelerent, & sic hoc modo opus naturæ impediunt, ac proinde fines optatos non attingunt. Quare attendas doctrinæ meæ, quamprimum materiam, hoc est, Sulphur maturum, flavum, cum Sulphure suo
 crudo

crudo albicante præparasti, ac debite desponsasti, vasi include & sine molestiâ stare permittes; si recte procedas, intra horas viginti quatuor ad ultimum videbis compositum tuum turgescens, bullasque fortasse nonnullas emittens, ratione caloris aquæ tuæ ponticæ inclusæ materiæ calorem excitare nitente; colorum vero variationem tardè (ut tibi saltem videbitur) primo limine conspicias, quia tum custos portenarius multos necessariò labores sustinet, quia quidquid factum est, ille solus tum facit, quia balneum non adhuc paratum est, hoc est Naturalis regis calor nondum excitatus. Verum quum balneum calefactum est, non nisi paucos œconomus noster labores patietur, & operationes erunt facillimè distinguendæ. Quapropter pro certo sciant hujus artis filii, quod primus color qui apparebit post argenteum colorem Amalgamati corporis, non erit perfecta nigredo, nam non momentaneo ingressu venit hic color, sed quotidie quo magis minuitur albedo, eo magis superveniet nigredo, usquedum tandem compleatur. Est enim nigredo dissoluti corporis signum, quod non fit horâ unâ, sed paulatim, verum incessanter: tinctura enim ex renibus Solis & Lunæ egrediens nigram se oculis ostendit, sed sensim extrahitur, & imperceptibiliter. Adventus ergo nigredinis & egressus tincturæ ex visceribus corporis dissolvendi idem est modus & temporis tempus, quia quam cito totaliter egressa est tinctura, tam cito perfecta

fecta erit & absoluta nigredo. Hac de re audite, quid dicat Ludus puerorum, *primo quanto magis decoquis, tanto magis subtilias grossum & denigras compositum.* Et Bernardus Trevirensis ait, incipiente terra cœterorū dominari, Elementorum, apparet nigredo, verum non nisi paulativè suum dominium obtinet. Verbo ut absolvam, quatuor sunt tantum principales colores; primus quorum est nigredo, isque tardissimus in adventu, & in duratione longissimus, qui si momentaneo ingressu perfectus fieret, opus utique esset expeditissimum, non enim tardius periret quam accessit, & in nigredinis summitate ne per horam maneret; nullum enim est interstitium in hisce operationibus, verum crescit ad summum unius gradus, ad quod non citius pervenit, quin iterum decrescat: tarde igitur ascenditur ad nigredinem, tarde quoque ab ea descenditur, ne momentum vero est, in quo nec ascendat nec descendat, nam nihil nisi in suo fine quiescit, verum nigredo non est lapidis nostri finis, ergo nec in eâ quiescit.

Quomodo igitur apparebit nigredo? Sic nimirum, quemadmodum nox advenit: primo crepusculum, nox tandem atra, idque gradus per insensibiles singulo momento minus lucis in aëre existente quam alio, donec tandem nulla profus illum illuminet, tum nox alta conspicitur. Hoc autem totum fieri solet intra horam, tamen insensibilis est motus; nostrum vero opus spatium longius quod requirat, necessariò hic
 motus

motus magis erit impercept. ilis. Tu igitur qui hoc quæris, exemplum tibi allatum confideres, & responsum habebis.

Obj: At post primam excitationem materiæ tinctura omni horâ & momento egreditur, color vero egredientis tincturæ est nigredo nigerrima, ergo post primam materiæ excitationem intra horam apparebit nigredo nigerrima.

Sed Respondetur, quod tincturæ egressæ est nigredo nigerrima non vero egredientis, vel si sic, attamen insensibiliter exit verum insensibilis nigredo, licet nigerrima egressa in multum albi, non nigerrimam manifestabit in toto composito nigredinem, sed colorem subalbum, si modo subiectum albedinis non sit subtile & bene depuratum, quemadmodum hoc album nunc est, verum & tinctura in suo primo egressu, non est complete nigra, sed hoc per putrefactionem obtinet, quæ non est nudus tincturæ egressus, sed ab illa repugnantia & resistentia, quæ est inter tincturam egressam, & aquam extrahentem, exorta est, hoc est inter Sulphur & Mercurium; Hac de re audi Morienum dicentem: *Operatio nostra est nihil aliud quam extractio aquæ, à suâ terrâ, nec id solum, verum aqua super terram remissio, donec terra putrescat.* Tinctura igitur non omnino est per se nigra, verum albissima, verum egreditur cum nigredinis signo, quia quanto magis egreditur tinctura, quæ est anima, tanto magis exanimatur terra, quæ est corpus, & sic putrescit & nigrescit.

Quanto igitur tempore expectandum erit, antequam perfecte nigrescat? Hac in re attende quid dicat Flamellus, *color quem primo videre debes, est nigredo, & ea non quævis, sed aterrima, idque inter spatium dierum quadraginta; Ripheus idem dicit: Commixtas naturas & coaquatas, permitte concumbere simul sex hebdomadas, ad concipiendum, quod tempus lento cum igne expecta; Colores quando moriuntur, demonstrabunt, eo enim tempore picis instar liquidæ bullient, & putrescent. Et Bernardus in sua parabola dicit: Exuens Rex vestes splendidas, Saturno tradit holoserica, nigra indutus, quam dies quadraginta retinet, hoc autem totum intellige de nigredine in summo: quod ex supra repetitis verbis Flamelli patet, verum nigredo remissior citius apparebit: sic scala Philosophorum in gradu putrefactionis, intra sedecim dies inquit durante levi igni, continuo materia cooperietur nigredine: & hoc vel serius vel citius secundum ingenium operantis in materi-
arum adaptatione.*

Verum an apparent colores intermedii, in progressu ab albo ad nigrum, quemadmodum in progressu à nigro ad album? Videtur enim quod sic, quia ab extremo ad extremum non datur transitus, nisi per media; Et respondemus, quod sic apparent, licet quidem confusè, & quidam in aliquo opere apparebunt in progressu ad summum nigredinis, qui in alio fortasse non apparebunt, utpote quia non sunt nisi colores acci-
denta-

dentales: verum non profus iidem inter albedinem primam & nigredinem, qui inter hanc & albedinem ultimam; quia non est eadem ratio materiae, in priore erat crassa terretrior, comburenda & purificanda, in hoc vero opere spiritalior est materia & purior, ergo in subjecto puro sive depurato, in progressu ab extremo nigredinis ad extremum albedinis, colores intermedii erunt lucidiores multo & admirabiliores, quam ii qui in subjecto terrestri apparuerunt. Verum in utroque progressu apparebunt, in priori transitu inter extrema obscuriores, & pauciores, & turpiores, in posteriori plures, nitidiores, & splendidiores, teste Philosopho, post summum nigredinis ante albedinem in hora conjunctionis maxima apparebunt mirabilia: quotquot enim colores in toto mundo poterunt excogitari, tum erunt conspicui: & Riplæus ait, in opere nostro apparebunt colores quibus numquam pulchriores apparuerunt, item ante perfectam nigredinem colores intermedii ostendent sese, teste Philosopho, qui colores Draconum depingens, nigros esse flavos & azureos dicit, & hi colores, inquit, intermedii denotant, confectiones tuas non perfecte adhuc esse putrefactas, verbo, inter moriendum varii videbuntur colores obscuriores, verum rari & pauci, & hoc ante quã nox atra totum obnubilet Horizontem. Inter resurgendum vero plurimi & splendidissimi orientur, quia corpus jam glorificari incipit, & lux tenebris incipit prædo-

minari, & hoc in subiecto depurato & spirituali.

Verum quo ordine hi prædicti colores apparebunt? Hoc sane determinari nequit, quia variantur multifariam, sed quo melior erit succus aquæ vitæ, eò melius signa apparebunt. Ordo quatuor colorum principalium ab omnibus describitur; Accidentalium vero nemo potest determinare, sufficiat tibi si intra dies quadraginta completam habeas nigredinem, cætera non multum cures, sed bonum est attendere, est enim nigredo color primo maxime expetibilis, & alii licet appareant, nisi & hunc videris, dubio procul errasti; Sed ut dictum est, alii colores non sunt despiciendi, venereo colore excepto, vel imperfecto rubro, qui si ante nigredinem appareat, suspiciendus est, præcipue verò cum siccitas compositi & partium discontinuitas eum concomitetur, hæc inquam præcipitatio fatale sit operanti temporis perditum indicium.

Hoc idem testatur Philosophus, inquit, *vehemens ignis impedit conjunctionem & album tingit colore papaveris sylvestris.* Et Flamellus in suis Hieroglyphicis figuris ait, *nisi nigrum de nigro nigrum conspexeris, quemcumque alium videris colorem, in via erroris es: præcipue vero suspiciendus est color rubescens, si enim illum conspexeris combussisti, vel etiamnum comburis virtutem lapidis vivificam.*

Hiscæ vero non ulterius morandum est, aqua siquidem una totum hoc facit, dummodo cum calore externo continuè internum coadjuvante

rega-

regatur compositum, nec aliquid in toto opere hac aqua nostra est mirabilius, quam superius plenè descripsi, ad quem locum te relego.

DE SOLUTIONE.

Estque Diffolutio Lapidis nostri in primam suam materiam reductio, humidi manifestatio & Naturarum à suâ profunditate extractio, quæ in mineralem aquam perducendo absolvitur.

Hæc operatio non est levis operis aut momenti, quam enim sit difficilis, qui illi insudarunt attestari possunt.

FONS

CHEMICÆ PHILOSOPHIÆ

Totum artis in hæc partes dividam; Prima continebit res opus substantialiter & essentialiter constituentes; secunda harum dispositionem: Res lapidem constituentes essentialiter sunt corpus seu sulphur maturum, five æs rubrum, aqua seu ☿ immaturus, five æs album quibus adjungatur vas, furnus, ignis triplex. Harum dispositio considerat pondus & regimen. Pondus duplex, regimen duplex: quæ perficiunt has operationes, Calcinationem, Dissolutionem, Separationem, Conjunctionem, Putrefactionem, Distillationem, Coagulationem, Sublimationem, Fixationem, & Exaltationem: quarum duæ primæ operationes fiunt præcipue ignis primi temperata, incomburenti, & alteranti ignitione, balneum Regis calefaciente, illumque mutante primo in terram subtilem viscosam, discontinuam, nigram, fœtentem, deinde in aquam mineralem diversicolorem, & vocatur ignis hic contra Naturam. Tres quæ sequuntur operationes fiunt ex conjuratione ignis primi & tertii, naturalis nimirum, & contra naturam: qui ita conjuncti efficiunt ignem innaturalem, quotidie circulando materiam, & subtilius à spisso separando, usque dum totum fiat ejusdem

tem-

temperamenti, & tum separata conjungendo, imprægnando, atque ita putrefaciendo.

Quinque ultimæ operationes fiunt ab igne Naturæ, indies crescente & prædominante, qui primo materiam putrefactam quotidie circumagit, & à fecibus purgat, ascensione crebrâ & descensione, quæ ideo vocatur Destillatio, Volatizatio, Ablutio, Mundificatio, Cohobatio, Imbibitio, Cibatio, terræ Humectatio, & hoc tamdiu fit à calore, usquedum tandem siccitas coagulare cœperit, quæ dicitur inspissatio, quæ diutiori concoctione sive sublimatione fixitatem inducit, cujus terminus est exaltatio; hæc non est localis loci inferioris pro superiori mutatio, sed ex re vili nobilissimum quiddam facere.

Hæ sunt omnes nostræ operationes, & successivæ dispositiones, quæ à nonnullis totidem regimina appellantur: quod nomen si quis imponere malit, licet ei hoc facere, utcunque scito, quod non est nisi duplex ignis, Naturalis & contra naturam: quorum posterior prius agit, quia non nisi per hunc ille in lucem educitur, & oportet putrefactionem præcedere regenerationi, & hæc duo cum mutuo inter se pugnant, efficiunt ignem innaturalem, & ex hac contentione oritur putrefactio: postquam autem gloriosa fit regeneratio, in qua Sulphur & aqua unum fiunt, & simul congelationem accipiunt a nullo igne nisi naturali.

Corpus igitur nostrum, quod terra Lemnia

valgo dicitur, totum opus perficit, nequaquam verò nisi cum aqua sua rigeat: quæ aqua est vere præciosa, non illa, quam vulgus parare novit; sed nostra, quæ nullum unquam nisi vere Philophantem vidit, crede mihi, nam verum dico, facti norunt aquas multas extrahere, scilicet manus madeficientes, nostra vero aqua est vita rerum omnium, circa quam insudare te oportet, tum nec Sol, nec Luna deerunt ad divitias comparandas. Dicam autem, idque fido ex animo, qualis sit hæc aqua, est aqua Salis petrae, quæ in manifesto est quasi Mercurius, at in corde purus ignis infernus: cave vero, ne Argento vivo decipiaris, sed illum intellige Mercurium, quem Sol rediens mense Martio diffundit per omnia locorum, hunc tu mense Octobri colliges, quia tum certe maturus reperitur, & Thesaurus totius mundi pretio simus.

Ut autem ξ nostrum, aquam nostram pluvialem ita tibi describam, ut illum possis reperire, scitote præ oculis esse toti mundo, qui tamen ignorat, aut saltem pro illo vulgarem illum accipit, variisque torturis deturpat, verum autem nostrum ξ tempore suo negligit, quapropter nunquam nostrum perficit magisterium. Lurido enim vultu Alchemistarum vulgus aspicit, unde factum, quod illum vilipendant. Doctrinæ vero filios splendore suo stupefacit, & ab iis in pretio summo habetur, quapropter res vilis est & tamen pretiosissima, quam nullus unquam sine magno Dei iudicio contempfit.

Tu

Tu vero illum cum videris noli contemnere, quia sordidissimus apparebit, & si propterea spreveris, magisterio privaberis; sin vero contemptibile hoc magni æstimaveris, tum quidem mutata facie gloriosum videbitur; est enim aqua nostra virgo mundissima, & à multis amatur, omnibus vero suis procis vestibus sordidissimis induta sit obviam, ut hoc modo Philosophos à stultis possit distinguere: quisquis etiam oculatus tantum nil nisi exterius aspexerit, illum veluti tanto secreto indignam virgo nostra & dedignabitur, scorta siquidem splendidi vestibus induta procis suis se ostentant, hæc vero casta preciosissimaque virgo intus pulcherrima extra tædissima videtur, quod quidem stultos plurimos ludificat. Quisquis vero mentalis homo sub corpore patenti spiritum latentem possit videre, non parvi æstimabit, hunc quoque virgo nostra, ut amicum aspiciet, & exuta suas sordes decoratissima splendescet, quam tum nemo nisi stultus non possit non admirari & amare; illi enim infinitas largietur divitias & sanitatem perfectissimam. Hanc itaque socellam regis nostri sororem & conjugem honorate, cui si in fecibus suis exuendo fueris adiumento, sibi splendidissimas vestes comparabit, tibi que divitias infinitas largietur. Munda igitur supra modum est hæc nostra Regina, quam si conspexeris, cœleste quoddam corpus te intueri opinabere: est enim severa cœlum, seu quinta essentia Philosophorum,

rum, cujus nitorem non possis imaginari, nisi illum videris: crede mihi, nam niveum ejus splendorem oculis meis vidi, manibus tetigi, quo pulchrius haud quicquam possit excogitari. Est igitur aqua nostra verè pontica, serena, cristallina, pura & munda, quæ non ita est in sua natura, qualiter illam reddimus per artificium nostrum, estque mare nostrum, fons noster occultus, ex quo Aurum naturaliter creatum est: cum tamen se præferat Auro & vincat illud, & in hora suæ nativitatis aurum cum illo jungitur, & in eo lavatur, & crescit utrumque simul in heroëm fortem, quem nec Cæsar, nec Papa pretio possint emere. Omnibus igitur cum viribus tuis hanc aquam exquire, cujus uncia plus mille minis valet, quia per hanc solam absque alio labore (nisi corporis perfecti, mundi, limati additione) lapidem nostrum honoratissimum perficies, cui nullus in mundo Thesaurus adæquari possit.

Profunda vero meditatione opus est, antequam mare nostrum concipere valeas, fluxum nempe & refluxum ejus: veruntamen sedulus si fueris, juvante Deo, votum consequere. Ego pro mea parte postquam cognovissem agrum in genere, unde scaturiret hic fons noster secretus, tamen non nisi per annum cum dimidio assidue studeo & profundis vacans contemplationibus, hanc elicere didici, quia igneus sapientum furnus me diu latuit: postquam vero hunc scivi, & quomodo vasi suo proprio aptandus esset, paucos post

post dies admirandum aquæ nostræ nitorem sum contemplatus, quo viso non potui non obstupescere, nam ut in praxi, sic & in Theorica, & vice versa: qui enim hujus aquæ magisterium exacte tenet, illum nulla Philosophorum verba, aut secreta, dicta, scripta, vel ænigmata latebunt: sic quicumque hanc nostram aquam semel elaboravit, nihil amplius restat ei agendum, nisi ut corpus mundum iusta quantitate immittat, vasque occludat, & sic stare permittat, usque ad operis complementum. Et hæc aqua est ignis, qui mori pariter & vivere facit, de quo scripsit doctus ille vir Joannes Pontanus, quem qui semel adeptus est, ad Autumnum sui laboris pervenit, cætera enim cuncta à natura perficientur, dissolvat enim & coagulabit, calcinabit, & putrefaciet, & omnia perficiet regimina successive unum post aliud, usque ad complementum perfectum. Duplicem vero alium habemus ignem, quem tu facile cognosces, quam citò hunc primum didicisti, sed ut ad aquam revertamur, in qua (crede mihi) totum secretum consistit, quæ aqua licet sit una, non tamen est simplex sed composita, nempe ex vase & igne Philosophorum, quibus tertium additur, nempe vinculum. Quum igitur de vase nostro loquimur, intellige aquam nostram, quum de igne, atidem aquam intellige, & quum de furno disputamus, nihil ab aqua diversum aut divisum volumus. Est ergo vas unum, furnus unus, ignis unus, & hæc omnia sunt unum, videlicet aqua.

aqua. Ignis igitur digerit, vas albefacit & penetrat, & furnus seu vinculum omnia circumdat & includit, & ignis est ☿, vas quoque ☿, furnus denique idem ☿, & nota bene, quod nullus est ignis in toto opere nisi Mercurius, cum tamen multiplex sit ignis, & multiplex aqua: sunt ergo tam ignis quam aqua virtute in opere diversificata, uti & numero, genere vero in uno eodemque conveniunt, nempe Mercurio. Est itaque ignis noster vivus, aqua viva, vas vivum, furnus vivus, & hæc omnia sunt unum.

Scias quoque charissime, quod unicum est in toto orbe, in quo Mercurius hic noster reperendus est. Similis est cum Auro essentia, dissimilis substantia, cujus Elementa convertendo quod quaris invenies. Cælum cum terra conjunge super ignem amicitia, & in firmamenti medio avem Hermetis videbis, Naturas ne confundas, sed dividas, & reconjungas, & in honore per vitam totam regnabis; Audi igitur secretum hoc maximum.

A plaga Meridionali versus Occidentem reperitur mons altissimus, Soli quam proximus, qui unus est ex septem, & ab altissimo altitudine secundus; Mons hic, de quo nunc fit sermo, est temperatura admodum calida, quia non longe distat à Sole, & in hoc monte vapor clauditur, sive spiritus, qui ad opus nostrum est apprime necessarius, non autem ascendit, nisi vivificetur, nec vivificatur, nisi in montis summitate terra ad
 genua

gentia sodiatur, verum si hoc fiat, ascendit spiritus, sive tenuissima exhalatio, quæ congelata ab aere stillando per guttas decurrit in aquam limpidissimam instar balnei calefactam, quæ statim colligitur: est enim verus Mercurii Cælestis, quo cum mira operatur: hæc est aqua nostra, vas nostrum, ignis noster, & furnus noster, citique noster Mercurius, & non vulgi, sed liquor Salis purissimi calidus & humidus, quem Mercurium nominamus, quia comparatione ad Solem factâ, est immaturus & frigidus. Amen dico tibi, quod nisi creasset Omnipotens hunc Mercurium, impossibilis esset metallorum transmutatio, quia Sol non tingit nisi prius tingatur, non autem tingitur, nisi aqua hac nostra divina. O beatificam hanc humiditatem, quæ cælum est Philosophicum, unde delicias suas inæstimabiles hauserunt Sophi! O aquam permanentem, Solem dissolvens, & emendans, nitrum nostrum, & Sal petreæ mirabilis! cujus pretium est inæstimabile, cum tamen parvi æstimetur. Res igitur est vilis, & tamen admodum pretiosa, quam & unicam Sol noster amat ut sponsam, cujus virtutem vulgus si cognovisset, mille argenti uncias drachmam non venderet; Est enim aurum pretiosissimum, vivum & penetrans, ideo corpus auri convertit in merum spiritum, & connubii vinculo cum eo conjungitur ut scemella marito, cujus pulchritudinem Sol admiratur, & in illa gaudet, & præ amore suam uxorem interficit, & illa pie-

tate commota virum vivificat, & ab illo imprægnatur, concipit & gravescit, filium quoque parit regem serenissimum. O felices illos, quos hunc nostræ aquæ fontem adire licet! ex illo enim si biberint, & frustulum postea de carne pingui comederint, ut Principes per totam vitam in terra regnabunt. Totum igitur artis secretum consilium in hoc mari nostro cognoscendo, quod quicumque ignoraverit, nummos suos, si quos circa hoc opus impendat, perditioni jam dudum destinavit; Oceanus enim noster ab uno monte illoque altissimo trahit originem, de quo monte superius dixi. Quod si ad summitatem ascendens, ad genua usque foderis, exhalatio quædam sive fumus albus ascendet, qui totum magisterium perficiet. Aliud autem restat secretum, quod minime ignorare tenêris, ut votum consequaris, quomodo nimirum tibi sit in monte fodendum, quandoquidem terra montis in superficie nullo ictu sit secabilis: tanta enim est ejus siccitas, quod in substantiam silice duriores, mediante calore concrevit. Attendas igitur huic secreto. In locis Saturninis reperitur herbula quædam Saturnia dicta, cujus ramuli apparent ficci, verum in radice succus abundat, hanc tu colligens herbam unâ cum radice una tecum portabis, donec ad montis pedem veneris; subter quem Vulcani ministerio fodiens herbam tuam sepelies, quæ statim poros montis permeat terram ejus laxando. Tum demum ad summitatem

tem scandens facillime perforabis usque ad genua, & infundes aquæ pinguis & siccæ tantum, ut ad imum montis descendens impositam herbam madefaciat, quæ statim madefacta una cum aqua instar fumi ascendit, & rapit secum spiritum montis sursum ferens secum, qui spiritus est ignea vis miscens se aquæ, & in illa habitans, estque aqua cui immisisti vinculum tuum, sive vas, aut furnus, spiritus Saturniæ est fumus albificans, & vapor montis est ignis, & hæc omnia sunt Mercurius, sic habes Saturniam Vegetabilem Regalem & Mineralem herbam, ex qua cum carne pingui fit tale brodium, cui nullæ in mundo dapes comparari possunt. Jam habes totum aquæ nostræ secretum sub ænigmatico sermone descriptum, non tamen adeo obscure, quin facile, sedulus si fueris & doctus, possis contemplando, & experimentis opus complere. Hæc enim sunt omnia lapidis nostri vera principia materialia, præter quæ nihil opus nostrum possit aut debet ingredi; rex nimirum & aqua quæ regis est balneum, & scito quod aqua nostra est vas, quatenus in illa rex nolter continetur, & furnus quatenus in illa vis ignea includitur, & ignis quatenus in illa virtus seu spiritus montis inhabitat, & scæmina quatenus vaporem vegetabilis Saturniæ complectitur, quæ Soli est amicissima, & illum penetrat, albefacit, & mollit, & emittere facit sperma: tum vis ignea, quæ aquæ includitur, incipit super corpus nostrum: sic reductum opere-

rari terendo & mortificando, adurendo, & putreficiendo, seu potius ad hæc facienda stimulando, usquedum innatus tandem Solis calor de potentia in actum deducitur, qui dealbat, coagulat, figit, & tingit: ideoque Lapis noster mundus dicitur, quia agens & patiens in se unita continet. Ipse est simul movens, & motum activum & passivum, fixum & volatile, maturum & crudum, quorum unum succurrit alteri & alterum in altero emendatur, quia utrumque sibi est homogeneum. Idem enim est Sulphur & Mercurius in aqua & in corpore identitate generis, nec sunt nisi decoctione sola diversificata. Tene hoc secretum. Quare non ideo jubemus Sulphuri maturo & fixo Mercurium crudum & volatilem commisceri, ut asseramus aliud esse Sulphur in uno quam in altero, & alium Mercurium: ubi enim tum esset Metallorum homogeneitas, quam in lapide nostro asseveramus: sed ideo nos duas has species commiscemus, ut breviori longe spatio, quam natura simplex Aurum in mineris formavit, nos artificio nostro aurum mille gradibus plusquam perfectum perficeremus. Natura quippe ex solo Mercurio crudo & humido & frigido, absque ulla additione subter terras aurum longa decoctione generavit. Veruntamen ars ad opus contrahendum Mercurio per artem mundatissimo Sulphur maturum & fixum immittit, atque ita virtutem Sulphuris digestissimam per Mercurium extrahit: quæ vis Sulphu-

reca Mercurium fortiter immutat & perficit in Elixir completum. Observa igitur opus & ejus processum, unde intelliges causam miræ operis abbreviationis. Aurum est corpus calidum & siccum, Luna frigida & humida, Mercurius medium deferendi tincturas: Corpus Solis est digestissimum, Lunæ imperfectum & immaturum, Mercurius vinculum, quocum duo hæc contraria uniuntur. Junge Lunam Mercurio cum ignitione debita & conveniente, & ita misce, ut Luna cum Mercurio fiat unus Mercurius ignem in se retinens, & decident à Mercurio omnes feces & superfluitates, & fiet clarus tanquam oculi Lachryma, licet non diaphanus: tum demum cum Auro commisce hunc Mercurium, in quo est Luna & ignis, & tum calidum & siccum amabit frigidum & humidum, & in lecto suo, hoc est, igne amicitia concumbent, & vir dissolvetur super mulierem, & mulier coagulabitur super virum; tum spiritus & corpus unum fiunt commixtione. Pergo postea quo pede cœpisti, totiesque cœlum super terram reitera, donec spiritus corpus induat, & utrumque simul figatur. Tunc enim lapis noster perfectus est, & regali præditus virtute, quem nullum pretium possit emere. Est etenim Mercurius omnium Metallorum aqua, & hæc in illo decoquuntur. Et quemadmodum aqua simplex, quæ in sua Natura frigida est & humida, nihilominus tamen si fuerit cum quocumque vegetabili in decoctione

permixta, alias suscipit ac induit qualitates rei, nempe permixtæ: cujus vis & spiritus seu vita, quæ in aqua residet, per decoctionem in aquam egreditur, & aqua convertibiliter recipit ejus naturam; crassa tamen & corporalis terrea pars substantiæ decoctæ, non est spiritus ille aqueas qualitates immutans, sed ab humore post decoctionem est separabilis. Pari modo de Argento vivo cum suis speciebus intelligendum est, differenter tamen, quodcumque enim aut Metallum aut Minerale sic fuerit Mercurio familiare, ut cum illo per minima permisceri, & decoqui possit, Mercurius ille secundum metalli sic conjuncti species alias induit qualitates, suasque feces rejicit. Sunt ergo species metallicæ & minerales subordinatè, & subalternatim in illo decoquendæ, & ipse est illarum aqua, in quam spiritus minerales per decoctionem emittuntur; illamque alterant, non aliter quam Vegetabilia in aqua sua simplici decocta. Duplex tamen notanda est differentia inter prædictas decoctiones, prima quod aqua cum vegetabilibus in coagulatione non figitur, quemadmodum Mercurius cum metallis, quare fortiores hæc sunt compositionis quam illa. Secunda, quod in Vegetabilium aut Animalium decoctione aqua, quum sit humor diaphanus, non solum virtutem & qualitates novas, verum tamen alium ab illo quem habuit colorem recipit. Non autem sic se habet in Mercurio. Alteratur enim ejus Natura, sed non color nec fluxus

for-

forma: verum metalli dissoluti color latet sub forma liquidi argenti vivi, & vi sua non apparet. ret. Prius igitur Mercurius in Metallum dissolvendo, postea agit Metallum in Mercurium coagulando, & ut in dissolutione forma & color Metalli, sub forma & colore Mercurii latebat, sic & in coagulatione forma & color Mercurii sub Metallum colore & forma absconditur, sic nec Metallum qualitates in dissolutione prohibent Mercurii fluxum, nec Mercurii qualitates in coagulatione impediunt metalli fixitatem. An non hic observas miram quandam inter Mercurium & Metallum concordantiam: amant enim ut mater & filius, soror & frater, mas & fœmina: quare corpora per aquam meliorantur, & capiunt in illa & per illam latitudinem subtilitatis, hoc est naturam spirituales & volatiles, & aqua per corpora vicissim emendatur, & retinetur, & induit naturam corpoream, & sic totum simul maturatur compositum, cum agentia facta fuerint patientia, & vice versa. Ratio vero, quod color Mercurii à corpore dissoluto non mutetur in decoctione, hæc est, quod terra & aqua sunt in Mercurio homogœna, & ita temperata, ut neutra possit ab altera separari, suntque adeo fortiter commista, quod una cum mira materiæ tenuitate tanta est substantiæ densitas, quæ colores abscondat: unde si ulla Mercurii proportio corrumpatur vel destructive cum rebus deturpantibus, vel generative cum corpore sibi appropriato substantiæ statim

tim immiffam manifeftabit colorem. Sunt autem Propotiones Mercurii refpectu terræ & aquæ; refpectu fecundæ fluit & eft liquidus, refpectu primæ, nihil quod tangit madefacit, præter illud folum, quod eft de unitate fuæ naturæ. Ex his ipfis, quæ dicta funt, omnes errores operantium in Mercurio deteguntur. Quidam enim obftruunt aut dividunt ejus homogeneitatem, deficcando variis fublimationibus: alii terram corrupentes, & difproportionantes diaphanitatem inducendo. Hi quotquot funt: nihil unquam nifi opus Sophifticum faciunt. Eft etenim Mercurius Metallorum fperma, quod plurima cum fagacitate Natura in venis terræ formavit ad metallum, nec quidquam ei deeft præter puram digeftionem, non autem digeritur nifi à puro Sulphure metallico incumbente, quod quidem in fuo centro habet, per quod Natura in longo tempore Aurum ex illo formaret: hoc autem quomodo arte fua faceret, homini eft ignotum: Aurum nempe ex Mercurio folo abfque ulla additione, etfi fieri poffit, non tamen nifi longo tempore perficeretur, & plurimis cum impenfis, quæ fubire fattuum efferet in fimplici Auro formando. Eft ergo unicum in mundo Sulphur, quod natura perfecit, quod eft Mercurio familiariffimum. Hoc igitur cum illo radicaliter permifcetur, & per hoc Mercurius decoquitur, & Mercurius propter qualitatatum repugnantiam illud putrefacit, atque ita per regenerationem refurgit, non Aurum, quale

quale in mineris habetur, sed spirituale, penetrativum, & tingens, in tantum ut Metalla quævis imperfecta facile ingrediatur, dum super illa projicitur, quæ tempore brevissimo ad anaticam Auri proportionem digerit, & rejectis fecibus, perfectæ sanitati restituit. Vides igitur quod Mercurius nullo modo est à natura sua quam habet, disproportionandus, sed maturandus, idque non per se sine quavis additione, & tamen absque ulla extranea additione, sed per radicalem corporis mundi cum illo unionem per minima, quæ fit secreta nostra conjunctione. Vide tamen ne decipiaris, non enim est hæc conjunctio manuali facta operatione, sed solummodo naturali, homine non solum non adjuvante, verum & ejus causam non bene intelligente, quare hoc opus Divinum vocatur. Fatui norunt corpus Auri cum Mercurio confundere, & tum vocant illud Aurum animatum, verum nihil in illo inveniunt. Quamvis enim hæc duo simul mille annis manerent, postea nihilominus unum ab altero in sua propria natura recederet. Quare non fuit alterativa conjunctio, sed tantum duorum inter se confusio. At in nostra operatione spiritus Solis infundit se spiritui Mercurii, adeo ut nunquam postea recedat unum ab altero, quemadmodum nec aqua mixta aquæ. In hac igitur operatione maximum, imo totum artis latet secretum. Attendas igitur fili Doctrinæ, & caute videas, ne hic aberres. Corpus igitur Solis nunquam con-

jungetur cum Mercurio per intima, nisi mediante Luna, seu corpore imperfecto & igne. Et hæc Luna est succus aquæ vitæ, quæ latet in Mercurio, qui cum igne est acuat, & est spiritus intrans corpus, & illud alterans & cogens illud suam retinere animam. Jam igitur vides, quali de Mercurio hæctenus sumus loquuti, non vulgari sed pluviæ, qui proprie dictus non est Mercurius, sed aqua Mercurialis: Mercurius enim vulgi est aqua, sed deest ei spiritus & vis ignea ad urendum: supple si potes quod deest summo cum artificio, tum non amplius erit Mercurius vulgi, sed similis nostro. Sed si hoc facere non possis, dimitte istum Mercurium, quia nihil ab ipso præter damnum expectare possis. Ecce jam Deus est testis, rem totam narravi, quam si prudens fueris ignorare non possis: Mercurius enim vulgi plures seduxit, quam quidvis aliud in opere, in hoc enim laborantes nihil invenerunt, propterea, quod Mercurium nostrum non agnoverunt. Sed ut ad conjunctionem redeamus, quæ, crede mihi, est totum artis arcanum: terra enim cum aqua non inseparabiliter unitur, sed aqua aquæ fortiter adhæret: hinc sequitur, quod laudabilis hæc conjunctio non nisi post dissolutionem celebratur: attendas igitur tu solutioni, & natura conjunget, & hæc dissolutio fit in Mercurio per opem Lunæ inclusæ & ignis. Luna enim penetrat, & albefacit, & ignis mortificat, & terit, aqua vero utramque hanc virtutem includit, juxta dictum

étum Philosophi; *Ignis quem tibi ostendam est aqua: & alius. Nisi corpora per ignem & aquam subtilitata fuerint, nihil fit in magisterio.* O beatum nostrum Mercurium, qui nos liberat à tot laboribus, quos Sophistæ patiuntur! Illi enim multas suis manibus operationes faciunt, & nihil proficiunt, quia verum naturæ cursum ignorant. Nos vero nihil facimus, sed omnia Mercurio faciendi committimus, qui meliori methedo juxta naturalem suum instinctum progreditur, quam quævis hominum possit excogitare: tenetur enim finis sui necessitate, quare viam rectam nunquam transgreditur, si non impediatur.

Sunt autem quidam Sophistici operantes, qui acceptum Aurum ζ committunt, hæc in phiola concludunt, ignique superponunt, aliquid inde eximium expectantes; verum ex quo pingue semen & bonum in terram sterilem injiciunt, decipi illos contingit, messem enim quam expectant, nullam inveniunt, quia ut superius dictum est, & inferius latius dicetur; Aurum non est materia nostri lapidis in tota sua essentia, nedum Mercurius: quare nuda horum commixtio non potest lapidem nostrum generare, Aurum autem sic se habet in opere, ut masculus ad opus generationis, cujus in renibus abditissimis semen latet: quod si semel emiserit, & hoc in matrice debita accipiat, & cum passivo spermate fœmineo jungatur, calore debito foveatur, alimento proprio cibetur, tum sane ex Auro habebitur,

bitur, quod opus nostrum præstabit abundè. Sic nec homo qua homo est, Pater, nec materia embryonis appellari potest: habet autem in se talem materiam, ex qua per conjunctionem dissimilis materiæ spermaticæ in eodem genere per aptam dispositionem formatur infans; pari modo de Auro intelligendum esse censeo. Aurum utique est omnium Metallorum perfectissimum, & lapidis nostri pater, non tamen ejus est materia: sperma vero quod est in Auro quod emittit, si modo per artificium tractetur, hoc utique erit ipsa lapidis nostri materia masculina, estque nihil aliud quam virtus Auri digestissima, quæ ex illo extrahitur per sagax artificium, & tum vocatur Aurum nostrum vivum, & non vulgare, quod est mortuum: sic quoque & in procreatione hominis vir mortuus dici potest (respectu habito ad actum generationis) usquedum debitam materiam, quam in se habet, in locum aptum effuderit; non dissimiliter in arte nostra accidit. Non est ergo Aurum nostrum Aurum vulgi: differunt enim quemadmodum pater differt à suo (quod habet) spermate: primum ad opus nostrum est utile & vivum; alterum vero mortuum & inutile, donec vivificetur, hoc est, sperma suum (quod est activa virtus nostri lapidis) emittat. Sic igitur vos pergite summa cum cautela, sumite corpus hoc, quod demonstravi, & semen ab ipso suaviter extrahite, tum quidem (nec ante) hoc Aurum (quod mortuum antea fuit, otiosum & inutile).

inutile) hac arte vivum activum & operi nostro idoneum factum, primam tibi sufficiet lapidis nostri materiam, masculinam scilicet, & sic non amplius hoc à nobis vocatur Aurum, sed æs, magnesia, plumbum, finus, nec proprie quidem Aurum dici potest; Aurum quippe est corpus, hoc vero chaos, id est spiritus, nec ulla arte ad pristinam Auri speciem revertetur, quia corpus in spiritum est conversum. Hinc Menabdes: *Subeo posteros corpora facere incorporea.* Hermes quoque ait: *Fili extrahere à radio umbram suam,* hoc est, extrahere ab Auro quod radius appellatur, semen suum quod umbra vocatur, tum quia abditissime & quasi in umbra residet, tum etiam quia sub umbra obscura nigredinis egreditur. Aristoteles itidem ait, *primum quod facere debes est, ut Mercurium sublimes,* deinde *ut in Mercurium mundum corpora munda mittas;* qualis autem hic intelligatur Mercurii sublimatio, lectorem admonitum velim, infinitas esse sublimationes falsas, erroneas, & Sophisticas, unam veram & naturalem, quæ tamen fit per artificium. Ego hic missis omnibus vulgaribus operationibus, sequor Philosophorum intentionem, illamque sublimationem velim, quam illi primam materiæ tenuis præparationem appellant, per quam Eclipse terrenæ interpositionis de Luna tollitur, ut possit illuminationem à Sole accipere, quod fit quum fusca sphaera Saturni, quæ totum obnubilabat Horizontem, deletur, tum Jove imperium obtinente ascendit

cendit in aerem nebula splendidissima, unde super terram stillat ros sincerus amœnus & peramabilis, quæ mollit eam, & in ejus ventre sive sinu ventos magnos excitat, qui sursum lapidem nostram portant, unde virtute cœlesti imbuitur, qui rursus in terram, quæ matrix ejus est, delapsus terrenam induit naturam corporeamque; sic recipit vim superiorum & inferiorum. Concludimus ergo, nullo modo nec Aurum nec Mercurium posse nobis primam nostri lapidis materiam præbere usque dum tinctura ex Auro dissolvendo per Mercurium dissolventem extrahatur, quæ tinctura est virtus activa viva non mortua, quemadmodum Aurum ante suam dissolutionem mortuum fuit. Hæc est veterum Philosophorum materia, quam accipere debemus, *quæ ut dicit Auctor novi luminis, est, sed non apparet donec arifici placet, in qua cognoscenda tota latet perfectio.* Quapropter jubeo vos quicumque hujus arcani investigatores esse velitis, ut capiatís illud quod vile est & toti mundo manifestissimum, ex quo extrahetis modo mirissimo quod est in illo occultissimum, hoc est menstruum nostrum, & Mercurius occidens est ager noster Philosophicus, in quo vester Sol oriatur & surget; hoc jungite cum sponso suo delectabili & in lecto amicitie concumbere permittite præter amotionem, usque dum ex occulta hac natura (quæ est Mercurius per Philosophum regeneratus) egrediatur virtus vivifica, quæ mortuum resuscitet: tum adest re-

gia proles, cujus pater est Sol, Luna mater, & sic verissimam habetis explicationem novi luminis, capiendum est, inquit Autor, quod est sed non videtur, donec artifici placeat, & hoc pro vera veterum Philosophorum materia usurpandum, & sic plenè atque planè dictum est de corpore nostro, & de aqua nostra sive de Sulphure nostro rubeo & ære albo. His adjungi debere diximus furnum, vas, & ignem triplicem: notato benè, quod & quibus de rebus hic loquor; est enim furnus luteus vel latericius, vas vitreum, ignisque elementaris, de quibus inferius dicemus in ultimo membro hujus Tractatuli de dispositione nostra: hic verò de rebus essentialiter & substantialiter operi competentibus loquimur. Etenim furnus ille latericius non solet à nobis appellari furnus noster, nec ignis elementaris ignis noster, nec vas vitreum vas nostrum: hæc enim vulgo & Sophistis nobiscum sunt communia, & horum externorum curiositate nos sæpè vel etiam semper excellent; Illa vero nostra vocamus, quæ illi nec habent nec habere possunt. Amen dico, quod ignis noster, furnus noster, vas nostrum secreta sunt, & non nisi Philosophis obvia, quippe vel ipsam nostri operis essentiam intrant. Hinc Philosophus quidam de igne hoc scribens inquit, Ecce ignis quem tibi ostendam est aqua; Item alius de vase sic testatur: Vas Philosophorum est aqua eorum. Alius item, intentio scribit omnium Philosophorum hæc est, quod fierent

rent omnes operationes igne suo humido, in furno secreto & occulto vase, quæ testimonia clarè factis demonstrant alium ignem, vas, furnumque, quam quæ vulgo sunt nota. Proinde frater mine sit causa tibi scrupuli, quod furnum ignem vasque nostrum inter res essentialiter lapidem constituentes superius numerarem: In hoc siquidem sequor omnium in hac arte scribentium Philosophorum intentionem. Hoc de vase Sendivogius scribens, vas Naturæ nominat, ignem item Naturæ. Flamellus, item Artephius, Lullius, cunctique cæteri eandem tenuere sententiam. Patet proinde voluisse illos aliquid ab oculis plebis occultum. Ego vero sub fide bona dico, quod hæc tria non sunt nisi unum: nam Natura non est nisi unica, hoc norunt & testabuntur filii artis adepti. Ignis enim est quatenus excruciat corpora magis quam ignis, proinde vinum ardens dicitur & ignis fortissimus. Hinc Philosophus, *comburite as nostrum igne vestro fortissimo*, quod dum audiunt Sophistæ decepti sunt, ignem carbonum aut flammæ putantes esse, qui nostro igni est contrarius. De hoc Johannes Mechungus loquitur; *Nullus, inquit, artificialis ignis tantum valet infundere calorem, quantum e Cælo venit.*

F I N I S